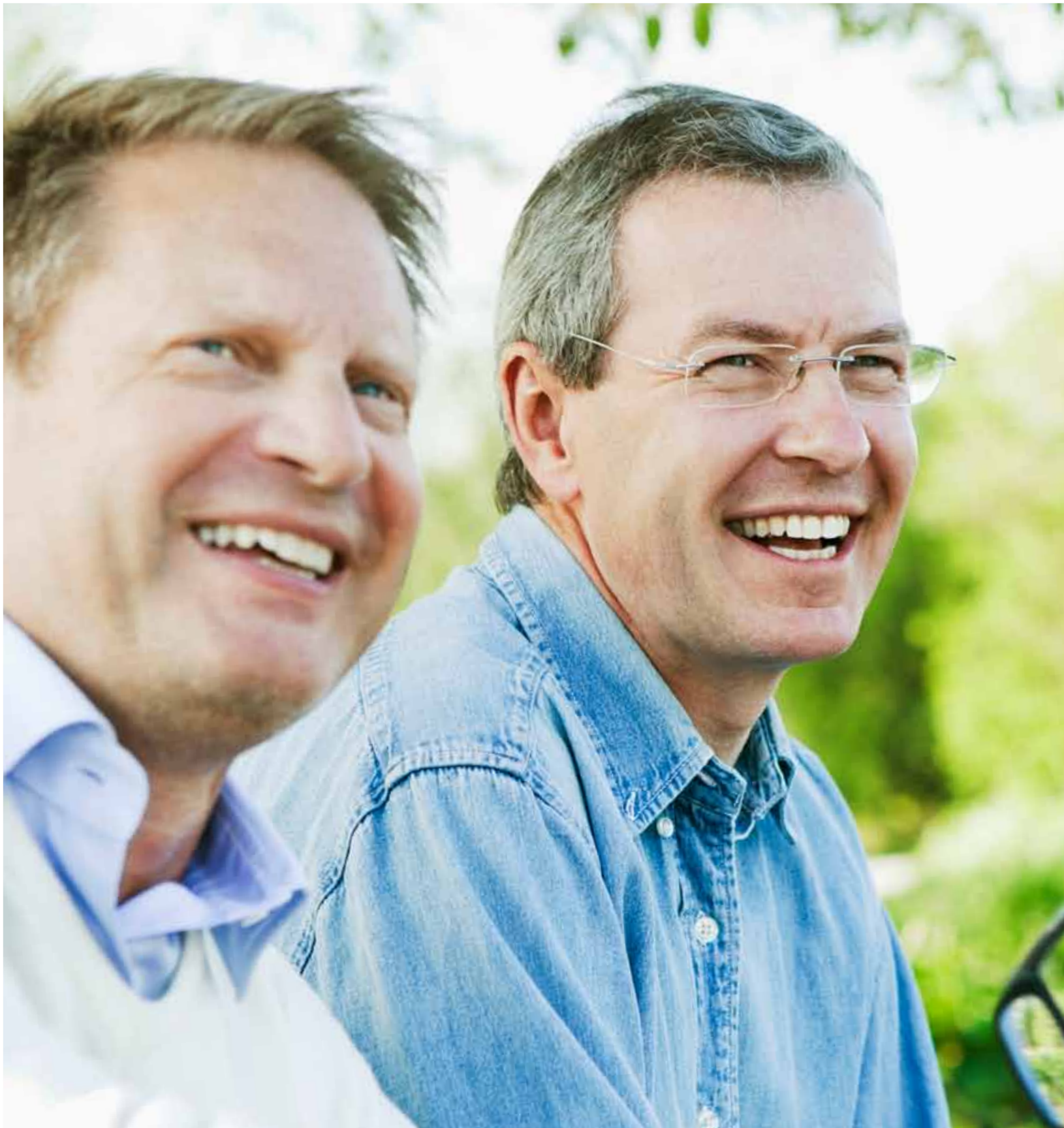

Toimintakertomus 2011

Toimimme vastuullisesti sosiaaliturvan tuottajana.

Kannamme vastuuta taloudellisesta, ekologisesta ja sosiaalisesta kestävydestä. Prosessimme ja toimintamallimme ovat tehokkaat. Emme kuormita ympäristöä ja hyödynnämme uutta teknologiaa.

Pääjohtajan katsaus	4
Kela, Elämässä mukana – muutoksissa tukena	5
Kela vuonna 2011	5
Kelan maksamat etuudet	7
Kaikki etuudet	7
Eläke- ja vammaisetuudet	7
Sairausvakuusetuudet	9
Kuntoutusetuudet	10
Työttömyysturvaetuudet	10
Lapsiperheiden etuudet	11
Opintoetuudet	11
Eläkkeensaajan asumistuki	12
Yleinen asumistuki	12
Muut etuudet	14
Takaisinperintätilanne	14
Asiakaspalvelu ja palveluverkko	17
Henkilöstö ja koulutus	18
Tietotekniikka	19
Viestintä	20
Tilastointi ja laskelmat	21
Tutkimustoiminta	22
Tietopalvelu	23
Kansainvälinen yhteistyö	23
TILINPÄÄTÖS	
Hallituksen toimintakertomus	25
Tulevaisuuden näkymät	29
Tuloslaskelma	30
Tase	32
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain	34
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	40
Tilintarkastuskertomus	45
Kuvaus Kelan hallinnointi-, johtamis- ja valvontajärjestelmistä	47
Toimielimet 2011	48
Kelan organisaatio	50
Yhteystiedot	50

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2011 jää Kelan historiaan vuotena, jolloin kirkastimme strategiamme ja ryhdyimme toteuttamaan suurta uudistusta toiminnassamme. Teimme strategiauudistuksen yhteisvoimin. Paitsi että Kelan johto ja hallitus työstivät strategiaa, jokainen kelalainen sai osallistua visiokyselyyn, osa myös työpajoihin. Uskon, että näin saavutimme yhteisen näkemyksen siitä, mihin pyrimme tulevina vuosina.

Uusi strategia luo hyvän pohjan toimintamme kehittämiseksi. Tuttu toiminta-ajatuksemme Elämässä mukana – muutoksissa tukena säilyy. Tuoreessa visiossa lupaamme parasta palvelua, sosiaalista turvaa ja elämän voimaa. Paras palvelu on aktiivista ja ennakoivaa palvelua, jolla vastaamme asiakkaamme tarpeisiin. Sosiaalisella turvalla kuvaamme kestävästä, yhteiskunnallisesti ja yksilöön vaikuttavaa toimintaa. Elämän voimaa merkitsee sitä, että olemme lähellä asiakasta, inhimillisesti, tukena muutoksissa niin, että asiakkaallamme on voimia kohdata elämänsä haasteita.

Viemme uutta strategiaa käytäntöön Kohti uutta Kela -ohjelman avulla. Ohjelma koostuu useista kehittämishankkeista, joissa parannamme toimintamme asiakasläheisyyttä monin tavoin. Helpotamme etuuskien hakemista, selkeytämme kirjeitämme ja päätöksiämme, uudistamme etuustietojärjestelmämme, kehitämme prosessejamme ja järjestämme uudelleen palveluverkkoamme. Otamme asiakkaamme ja yhteistyökumppanimme entistä tiiviimmin mukaan palvelujen kehittämiseen. Kuulemme heitä ja keräämme heiltä palautetta.

Kaikki kehittämistyö rakentuu olemassa olevalle vankalle perustalle. Kela saavutti vuonna 2011 tavoitteensa. Tavoiteläpimenoajat alitettiin kaikissa etuuksissa. Asiakastyytyväisyys on myös edelleen pysynyt hyvällä tasolla.

Uusi etuus, takuueläke, tuli maksettavaksi maaliskuun alusta. Se aiheutti paljon työtä, mutta selvisimme ponnistuksesta mallikkaasti. Takuueläkettä voi hakea myös suullisesti. Asiakkaat olivat niin tyytyväisiä tähän kätevään palvelu-uudistukseen, että aiomme kokeilla sitä joissain muissakin etuuksissa. Etuustyön hallintajärjestelmä OIWA otettiin käyttöön marraskuussa. Kyseessä on laajin it-käyttöönotto Kelan historiassa. Suurista tietojärjestelmähankkeista huolimatta talous pysyi tasapainossa ja toimintakulujen kasvu oli maltillista.

Haluan esittää lämpimät kiitokseni yhteistyöstä Kelan henkilöstölle, luottamushenkilöille, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille. Syksyllä 2012 Kela täyttää 75 vuotta. Meillä on pitkät perinteet ja vahva toimintakulttuuri. Samalla haluamme koko ajan uudistua ja katsoa eteenpäin. Parhaiten onnistumme siinä yhdessä toimien.

Liisa Hyssälä

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien sosiaaliturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, opintotuki ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii vammaisuuksista ja sotilasavustuksista.

Lähellä asiakasta

Sosiaaliturvaetuuksien ratkaisua koskeva päätöksenteko on hajautettu vakuutuspiirien toimistoihin. Ne tekevät ratkaisupäätökset lähes kaikista etuuksista. Työkyvyttömyyseläkkeet, EU-sairaanhoidokorvaukset sekä osa työterveyshuollon korvauksista ratkaistaan keskitetysti keskushallinnossa. Useimpien korkeakouluopiskelijoiden opintotukihakemukset ratkaistaan korkeakoulujen opintotukilautakunnissa.

Eduskunnan valvonnassa

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Sen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsevat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehittää sen 10-jäseninen hallitus.

Toiminta-ajatus ja arvot

Kelan toiminta-ajatus:

- ▶ Elämässä mukana – muutoksissa tukena

Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä.

Kelan toiminta perustuu seuraaviin arvoihin:

- ▶ Ihmistä arvostava
- ▶ Osaava
- ▶ Yhteistyökykyinen
- ▶ Uudistuva

Kelan hallitus hyväksyi kesäkuussa 2011 Kelalle strategian vuosiksi 2012–2015. Uutta strategia työssä oli henkilöstön osallistuminen strategian muotoiluun visiokyselyn, työpajojen ja seminaarien avulla. Uuden strategian pohjalta on käynnistetty joukko mittavia uudistamishankkeita, jotka muodostavat yhdessä Kohti uutta Kelaa -ohjelman. Sen päätavoitteena on vahvistaa asiakasläheisyyttä kaikessa Kelan toiminnassa.

Palvelun tuottamisen prosessien uudistaminen aloitettiin alkuvuonna asiakasläheisten hankkeiden ja projektien avulla. Toimialalle perustettiin kehittämistiimit viemään uudistamista eteenpäin. Ydintoimintojen sujuvuuden parantamiseksi ja ohjauksen yhdenmukaistamiseksi valmisteltiin syksyn aikana aluekeskusten etuusasantuntijoiden siirtyminen etuusosastoille vuoden 2012 alusta niin, että heidän työpaikkansa säilyvät alueilla.

Asiakkaat ja sidosryhmät on otettu entistä enemmän mukaan kehittämään Kelan palvelua. Asiakasraateja hyödynnetään kuten aiemminkin, ja tietoa asiakkaiden kokemuksista kerätään

monin tavoin. Uutena raatina aloitti työnantaja- ja yrittäjäasiakkaitten asiakasraati.

Asiakkuudenhallinta-hankkeessa valmistellaan asiakasläheisiä palveluja ja prosesseja. Haku-hankkeessa yksinkertaistetaan etuuksien hakemista ja luodaan malli uudentilaiselle lomakesuunnittelulle. Asiakkaat testaavat lomakkeet ennen käyttöönottoa. Selkeyshanke puolestaan tuottaa Kelalle nykyistä helpommin ymmärrettävän kirjoitustavan, jota myös testataan asiakkaiden kanssa.

Kelan viestinnälle etsittiin uutta suuntaa työryhmätyössä, jonka raportti valmistui kesäkuussa. Viestinnän suunta 2015 -ohjelmassa asetettiin Kelan viestinnälle 5 painopistealuetta: osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun, työyhteisöviestinnän parantaminen, asiakasviestinnän kehittäminen, sidosryhmäviestinnän edistäminen ja Kelan maineen kehittäminen.

Kyky-hankkeessa saatiin valmiiksi sen ensimmäinen vaihe, jossa kehitettiin työkyvyn arvioinnin prosesseja. Kela koulutti

54 työkykyneuvojaa, jotka etsivät yhdessä muiden asiantuntijoiden kanssa asiakkaan työkykyä tukevia ratkaisuja. Neuvoja ottaa yhteyttä asiakkaaseen, jos sairausloma pitkittyy tai sairauspoissaoloja on toinen toisensa perään. Myös koulutusta vailla olevat nuoret ja työttömät voivat päästä palvelun piiriin, jos sairaudesta on pitkäaikaista haittaa tai sairauspäiväraha on hylätty lääketieteellisistä syistä. Hankkeen toisessa vaiheessa on kehitetty vammaisen henkilön ja sairaan tai vammaisen lapsen palvelua. Tavoitteena on kehittää palvelumalli, jossa asiakkaan arjen sujumista tuetaan aktiivisesti ja kokonaisvaltaisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Psykoteraapia siirtyi Kelan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaksi kuntoutukseksi vuoden alusta. Kela hankki vuoden aikana narkolepsiaa sairastaville lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen sopeutumisvalmennuskursseja. Vuoden aikana on myös kehitetty muun muassa lasten perhekuntoutusta, nuorten kuntoutusta, opiskelijoiden ja aikuisten mielenterveyskuntoutusta, vaikeavammaisten kuntoutusta sekä geriatriasta kuntoutusta omina kehityshankkeinaan.

Taksimatkojen suorakorvaushanke laajeni 7 sairaanhoitopiiriin alueelle. Kela ja Taksiliitto ovat sopineet suorakorvausjärjestelmään siirtymisestä asteittain koko maassa vuoteen 2013 mennessä. Kelan korvaamat taksimatkat tilataan keskitetystä palvelunumerosta kunkin sairaanhoitopiiriin alueella. Tämä mahdollistaa asiakkaiden taksimatkojen yhdistelyn, jolla hillitään matkakustannusten kasvua.

Laki takuueläkkeestä tuli voimaan 1.3.2011. Takuueläkkeen toimeenpano onnistui suunnitellusti ja ajallaan. Vuoden loppuun mennessä tuli vajaat 122 000 takuueläkehakemusta. Takuueläkkeen hakemisessa kokeiltiin eläkkeen hakemista suullisesti. Tästä saatiin asiakkailta erittäin hyvää palautetta. Toimeenpanon alkuvaiheessa Kela lähetti noin 76 000:lle täyden kansaneläkkeen saajalle esitäytetyn hakemuslomakkeen. Elo-

TOIMINTATIEDOT KELASTA

	2011	2010	2009	2008	2007
Kokonaiskulut, mrd. €	12,9	12,6	12,2	11,5	10,9
Etuuskulut, mrd. €	12,5	12,2	11,8	11,1	10,5
Toimintakulut/kokonaiskulut, %	3,4	3,4	3,5	3,2	3,2
Etuuskulut/BKT, %	6,8*	6,8*	6,8*	6,0	5,8
Etuuskulut/sosiaalimenot, %	22,0*	22,2*	22,5	22,9	23,1
Etuuskulut/asukas, €/v	2 309*	2 261	2 202	2 087	1 984
Henkilöstö 31.12.	6 146	6 092	6 042	5 864	5 756

*Arvio

kuun alussa poimittiin Kelan tietokannoista tiedot niistä eläkkeensaajista, jotka eivät olleet hakeneet takuueläkettä, mutta joilla saattoi olla oikeus siihen. Noin 24 000 eläkkeensaajan tiedot selvitettiin ja heihin oltiin tarvittaessa yhteydessä takuueläkkeen hakemiseksi.

Etuusjärjestelmien uudistamishankkeessa (Arkki) uudistetaan kaikki Kelan 40 etuustietojärjestelmää sekä niiden noin 90 tukijärjestelmää teknisesti ja toiminnallisesti. Arkki-hankkeessa on tehty laaja etuusjärjestelmien uudistamiseen liittyvä benchmarking-analyysi siitä, miten muun muassa Norjassa ja Ruotsissa teknologiaa käytetään. Hankkeessa uudistetaan myös Kelan verkkoasiointipalvelut. Hanke kestää yli 10 vuotta. Osana tätä laajaa uudistusta otettiin marraskuussa käyttöön asiakaspalvelun ja etuustyön hallintajärjestelmä OIWA. Käyttöönottoa edelsi järjestelmän pilotointi Keski-Suomen vakuutuspiirissä usean kuukauden ajan sekä laaja koulutus. Kyseessä on laajin it-käyttöönotto Kelan historiassa.

Suurin osa suomalaisista sai vuonna 2011 Kelan etuuksia. Kelan kokonaismenot olivat 12,9 mrd. euroa, mikä oli 2,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kokonaismenoista 12,5 mrd. euroa oli etuusmenoja. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista oli 3,4 %.

KELAN MAKSAMAT ETUUKSET

Kaikki etuudet

Kelan etuuskuulut olivat yhteensä 12,5 mrd. euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 2,6 %. Maksusuoritteita oli 73 miljoonaa, joista 26 miljoonaa tuli apteekkien kautta.

Eläkevakuutuksen etuusmenot kasvoivat 3,1 % ja sairausvakuutuksen 4,1 % vuodesta 2010. Muun sosiaaliturvan menot kasvoivat 0,9 %.

KELAN MAKSAMAT ETUUKSET

	2011 milj. €	2010 milj. €	Muutos-%
Eläke-etuudet	2 550,0	2 494,8	2,2
Vammaisetuudet	531,5	508,9	4,4
Sairausvakuutusetuudet	4 073,4	3 928,4	3,7
Kuntoutus	339,0	310,5	9,2
Työttömyysturvaetuudet	1 133,7	1 096,8	3,4
Lapsiperheiden etuudet ¹	1 994,4	1 990,7	0,2
Opintoetuudet	822,1	845,3	-2,7
Eläkkeensaajan asumistuki	420,2	393,3	6,8
Yleinen asumistuki	552,4	530,1	4,2
Muut etuudet	54,1	53,1	1,9
Etuusmenot yhteensä	12 470,8	12 151,9	2,6

¹ Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuutusetuuksiin.

Eläke- ja vammaisetuudet

Vuonna 2011 Kelan eläke-etuuksia maksettiin 2 550 milj. euroa eli 2,2 % enemmän kuin vuonna 2010. Eläke-etuusmenoja lisäsi takuueläke, jota Kela alkoi maksaa 1.3.2011. Vammaisetuuksia maksettiin 532 milj. euroa, 4,4 % enemmän kuin vuonna 2010. Vuoden alusta eläke- ja vammaisetuuksiin tuli 0,4 %:n indeksikorotus.

Kelan eläke-etuuksien saajia oli vuoden päättyessä 714 000. Määrä väheni edellisvuodesta 1,2 %. Suhteellisesti eniten vähenivät työttömyyseläkkeen saajien ja rintamalisien saajien määrät. Varhennetun ja lykätyn vanhuuseläkkeen saajien määrä kasvoi. Takuueläkettä sai vuoden lopussa 105 000 henkilöä. Täyden kansaneläkkeen saajia oli 87 000 (vähenystä 1,7 %).

Vammaisetuuksien saajia oli vuoden 2011 lopussa 303 000. Määrä kasvoi vuoden aikana 2,2 %. Aikuisen vammaistukea saavien määrä pysyi ennallaan, sen sijaan eläkkeensaajan hoitotuen, lapsen vammaistuen ja ruokavaliokorvauksen saajien määrä kasvoi. Korotettua tai ylintä eläkkeensaajan hoitotukea sekä ylimääräistä rintamalisää saaville maksettavaa veteraanilisää sai vuoden lopussa 7 500 henkilöä.

ELÄKE-ETUUKSET

Maksetut etuudet	2011 milj. €	2010 milj. €	Muutos-%
Yhteensä	2 550,0	2 494,8	2,2
Kansaneläkkeet	2 341,3	2 398,3	-2,4
Vanhuuseläkkeet	1 574,7	1 610,8	-2,2
Työkyvyttömyyseläkkeet	729,5	738,7	-1,2
Työttömyyseläkkeet	37,1	48,8	-24,0
Takuueläkkeet	121,4	.	.
Perhe-eläkkeet	34,0	35,3	-3,7
Lapsikorotukset	5,5	5,6	-1,6
Rintamalisät	26,5	30,5	-13,1
Ylimääräiset rintamalisät	21,3	25,1	-15,1

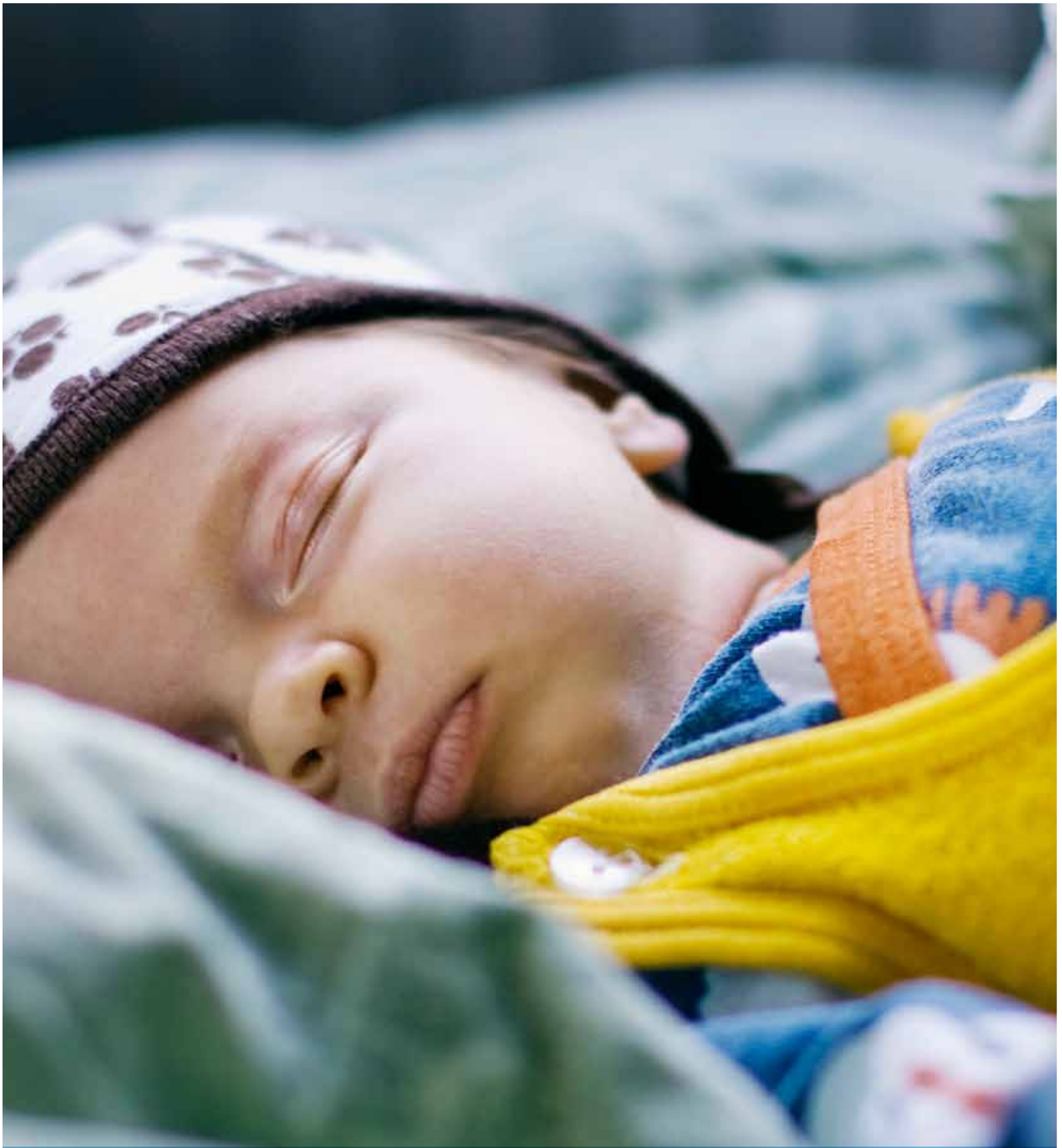
Etudensaajien määrä	31.12.2011	31.12.2010	Muutos-%
Kaikki etuudet	713 900	722 600	-1,2
Kansaneläkkeen saajia	659 600	668 700	-1,4
Vanhuuseläkkeen saajia	482 000	482 700	-0,1
Työkyvyttömyyseläkkeen saajia	162 200	165 700	-2,1
Työttömyyseläkkeen saajia	15 400	20 300	-24,2
Takuueläkkeen saajia	104 600	.	.
Perhe-eläkkeen saajia	27 100	28 000	-3,3
Lapsikorotuksen saajia	12 900	13 300	-2,6
Rintamalisän saajia	44 600	51 800	-13,9

Kansaneläkkeiden rakenne	31.12.2011	31.12.2010	Muutos-%
Kansaneläkkeen saajista sai täyttä eläkettä	87 400	89 000	-1,7
vähennettyä eläkettä	572 100	579 700	-1,3

VAMMAISETUUKSET

Maksetut etuudet	2011 milj. €	2010 milj. €	Muutos-%
Yhteensä	531,5	508,9	4,4
Lapsen vammaistuet	71,9	69,7	3,2
Aikuisen vammaistuet	31,2	31,1	0,3
Eläkkeensaajan hoitotuet	420,9	400,8	5,0
Ruokavaliokorvaukset	7,5	7,2	4,0

Etudensaajien määrä	31.12.2011	31.12.2010	Muutos-%
Kaikki etuudet	302 800	296 300	2,2
Lapsen vammaistuet	35 000	33 300	5,1
Aikuisen vammaistuet	10 400	10 400	0,0
Eläkkeensaajan hoitotuet	229 700	225 900	1,7
Ruokavaliokorvaukset	30 000	29 000	3,7

Arvostamme asiakasta.

Olemme lähellä asiakasta ja helpotamme asiointia.
Uudistamme palvelutapojamme asiakkaan tarpeiden mukaan.

Vuoden aikana tehtiin 119 000 takuueläkeratkaisua. Muita Kelan eläke-etuuksia koskevia ratkaisuja tehtiin 142 000 (vähennystä 1,9 %). Ratkaisuista 106 000 koski kansallisia ja 35 000 kansainvälisiä hakemuksia.

Vuonna 2011 Kelaan tuli 134 000 vammaisetuushakemusta. Hakemuksia ratkaistiin 127 000.

Keskimääräinen kansaneläke oli vuoden lopussa 290 euroa kuukaudessa. Täysi kansaneläke oli yksin asuvalla henkilöllä 586 euroa ja parisuhteessa elävällä 520 euroa kuukaudessa. Täysi takuueläke oli 688 euroa kuukaudessa.

Sairausvakuutusetuudet

Sairausvakuutuksen etuusmenot kasvoivat edellisestä vuodesta 145 milj. euroa (3,7 %). Etuuksia maksettiin 4 073,4 milj. euroa. Sairausvakuutusetuuksia sai 4,3 milj. henkilöä.

Vuonna 2011 tulleista 670 000 sairauspäiväraha hakemuksesta 16,0 % tehtiin verkossa. Sairauspäivärahojen ratkaisuja tehtiin 668 000, mikä on 2,5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Ratkaisuista 33 000 tehtiin työpaikkakassoissa.

Osasairauspäivärahoikeutta laajennettiin vuoden 2010 alussa. Vuonna 2011 osasairauspäiväraharatkaisuja tehtiin 10 500, mikä on 43 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vanhempainpäivärahoja maksettiin 102 800 äidille ja 58 800 isälle. Yhteensä vanhempainpäivärahoja maksettiin 988,4 milj. euroa. Vanhempainpäivärahopäiviä korvattiin 16,8 milj. päivää, joista isien osuus oli 8,3 %. Isäkuukauden etuuksia saaneiden määrä kasvoi edelleen. Vuonna 2011 oikeuttaan pidennettyyn isyysrahaan (isäkuukauteen) käytti 16 200 isää (lisäystä 31,4 %). Heistä 9 300 piti ns. siirretyn isäkuukauden. Isäkuukausi sisältää vanhempainrahakauden 12 viimeistä arkipäivää ja lisäksi 1–24 isyysrahopäivää. Isäkuukauden voi käyttää 180 päivän aikana vanhempainpäivärahauden päättymisestä.

Vuosilomakustannuskorvauksia maksettiin 63,1 milj. euroa yhteensä 26 800 henkilön työnantajalle.

Sairauspäivärahoja maksettiin 850,8 milj. euroa (lisäystä 3,0 %) 16,1 milj. päivältä. Sairauspäivärahoista YEL-päivärahaa maksettiin 5,6 milj. euroa (lisäystä 9,8 %) 17 000 yrittäjälle.

Osasairauspäivärahaa sai 6 900 henkilöä. Sitä maksettiin 10,6 milj. euroa (lisäystä 46,5 %). Keskimääräinen osasairauspäiväraha oli 33 euroa.

Sairauspäivärahaa voidaan 1.7.2011 voimaan tulleen lakimuutoksen johdosta jatkossa maksaa saman sairauden perusteella 300 päivän enimmäisajan täytyttyä. Tätä ns. lisäpäivärahaa maksetaan vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen työssäolon jälkeen enintään 50 arkipäivältä. Lisäpäivärahaa maksettiin

SAIRAU SVAKUUTUS KORVAUKSET

	2011 milj. €	2010 milj. €	Muutos-%
Kaikki ¹	4 073,4	3 928,4	3,7
Sairausvakuutuksen päivärahat ²	1 905,9	1 848,9	3,1
Sairauspäiväraha	833,7	813,4	2,5
Osasairauspäiväraha	10,6	7,2	46,5
YEL-sairauspäiväraha	5,6	5,1	9,8
Vanhempainpäivärahat ³	1 055,2	1 022,7	3,2
Sairaanhoidon korvaukset	1 811,4	1 742,2	4,0
Lääkkeet ⁴	1 262,1	1 225,4	3,0
Peruskorvatut lääkkeet	357,1	377,5	-5,4
Erytiskorvatut lääkkeet	782,2	709,1	10,3
Alempi korvaus	230,1	210,1	9,5
Ylempi korvaus	552,0	499,0	10,6
Lääkkeiden lisäkorvaukset ⁵	122,2	138,4	-11,7
Yksityislääkärin palvelut	73,8	73,4	0,6
Yksityiset hammashoitopalvelut ⁶	123,6	120,5	2,6
Yksityinen tutkimus ja hoito	76,3	72,2	5,7
Matkat ja sairaankuljetus ⁷	275,6	250,7	9,9
Muut etuudet (sisältää mm. työterveyshuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon)	349,9	331,8	5,5

¹ Sisältää sairauspäivärahasuoritukset Melalle 5,89 milj. euroa vuonna 2011.

² Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset sekä elimen luovuttajalle maksetut päivärahat ja lisäpäivärahan.

³ Sisältää myös erityishoitorahat ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

⁴ Sisältää myös korvaukset annosjakelupalkkioista.

⁵ Vuonna 2011 lääkkeiden omavastuun kattosumma oli 675,39 euroa.

⁶ Sisältää suuhygienistien palkkioista maksetut korvaukset.

⁷ Sisältää matkojen lisäkorvaukset. Vuonna 2011 matkojen omavastuun kattosumma oli 157,25 euroa.

SAIRAU SVAKUUTUS KORVAUSTEN SAAJAT

	2011	2010	Muutos-%
Kaikki	4 270 600	4 220 500	1,2
Sairauspäiväraha ¹	320 500	318 000	0,8
Osasairauspäiväraha ¹	6 900	4 700	45,8
YEL-sairauspäiväraha ¹	17 300	16 200	7,0
Vanhempainpäivärahat	161 700	160 000	1,1
Sairaanhoidon korvaukset	4 220 600	4 170 400	1,2
Lääkkeet	3 855 200	3 801 200	1,4
Peruskorvatut lääkkeet	3 760 300	3 705 800	1,5
Erytiskorvatut lääkkeet	1 167 500	1 151 900	1,4
Alempi korvaus	853 900	851 700	0,3
Ylempi korvaus	560 200	535 800	4,6
Lääkkeiden lisäkorvaukset	130 500	147 000	-11,2
Yksityislääkärin palvelut	1 623 600	1 603 500	1,2
Yksityiset hammashoitopalvelut ²	1 061 300	1 039 200	2,1
Yksityinen tutkimus ja hoito	1 094 700	1 064 600	2,8
Matkat ja sairaankuljetus	694 300	669 400	3,7

¹ Sama henkilö voi saada yhtä tai useaa erilaista sairauspäivärahaa.

² Sisältää suuhygienistien palkkioista korvausta saaneiden määrän.

vuoden 2011 loppupuoliskolla 0,5 milj. euroa 319 saajalle keskimäärin 32 päivältä.

Keskimääräinen sairauspäiväraha oli 53 euroa ja vanhempainpäiväraha 59 euroa.

Vuonna 2011 alkaneista sairauspäivärahakausista 21 000 kaudessa (6,2 % alkaneista kausista) päiväkorvaus oli vähimmäismääräinen tai sitä pienempi. Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa sai 15 300 äitiä (14,8 % vanhempainpäivärahaa saaneista äideistä). Määrässä eivät ole mukana työssäolon vuoksi vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saaneet. Vähimmäismääräiset sairaus- ja vanhempainpäivärahat sidottiin kansaneläkeindeksiin 1.3.2011 alkaen.

Sairaanhoitokorvausratkaisuja tehtiin 10,9 miljoonaa, joista 0,3 miljoonaa tehtiin työpaikkakassoissa. Sairaanhoitokorvauksia maksettiin 1,8 mrd. euroa (lisäystä 4,0 %). Sairaanhoitokorvauksia sai 4,2 milj. henkilöä.

Lääkekorvauksista (1,3 mrd. euroa) 62,0 % maksettiin erityiskorvatuista lääkkeistä, 28,3 % peruskorvatuista lääkkeistä ja 9,7 % lisäkorvauksina. Lisäkorvausta saaneiden määrä väheni edelleen (vähennys 11,2 %). Annosjakelupalkkioista maksettiin korvausta 12 000 henkilölle (lisäystä edellisestä vuodesta 32,7 %) yhteensä 544 000 euroa.

Hammashoitokorvauksia maksettiin 114,8 milj. euroa hammaslääkäripalkkioista ja 8,8 milj. euroa suuhygienistien perimistä palkkioista. Suuhygienistien antama hoito on korvattu vuoden 2010 alusta alkaen, kun hoito perustuu yksityisessä terveydenhuollossa toimivan hammaslääkäri määräykseen. Sairausvakuutuskorvaus maksettiin 2,5 miljoonasta hammaslääkärikkäykäynnistä kuten edellisenäkin vuonna ja 272 000 käynnistä suuhygienistillä (lisäystä 18,4 %).

Lääkäripalkkiokorvauksia maksettiin 3,8 miljoonasta lääkärissäkäynnistä 73,8 milj. euroa. Tutkimus- ja hoitokustannusten korvauksista 21,9 % oli korvausta fysioterapian kustannuksista ja 78,1 % muun tutkimuksen ja hoidon kustannuksista. Fysioterapiasta maksetut korvaukset pysyivät käytännössä ennallaan, ja muun tutkimuksen ja hoidon korvaukset kasvoivat 7,2 %. Matkakorvauksia maksettiin 5,5 miljoonasta matkasta (lisäys 6,1 %) 275,6 milj. euroa (lisäys 9,9 %). Matkojen lisäkorvauksia sai 74 000 henkilöä (lisäys 7,6 %).

Työterveyshuolto kattaa lähes 2 miljoonaa työssä käyvää. Työnantajien järjestämän työterveyshuollon kustannuksista työnantajille korvattiin 291 milj. euroa, mikä on vajaat 2 % Suomen terveydenhuollon kokonaismenoista. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuoltokorvaukset olivat

yhteensä 3,3 milj. euroa. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle maksetut korvaukset olivat 22,9 milj. euroa.

Kuntoutusetuudet

Kelan harkinnanvaraisena kuntoutuksena korvaama psykoterapia muuttui lakisääteiseksi toiminnaksi vuoden 2011 alusta. Tämä muutos näkyi kuntoutuspsykoterapiaa saaneiden henkilöiden määrässä, joka kasvoi 15,6 %:lla edellisvuodesta. Kaikkiaan kuntouttavaa psykoterapiaa sai 18 900 henkilöä.

Kelan kuntoutusmenot olivat yhteensä 339 milj. euroa, mikä oli 9,2 % enemmän kuin edellisvuonna. Yksilöön kohdistuvat kuntoutusmenot olivat 334 milj. euroa, josta kuntoutuksen osuus oli 262 milj. euroa ja maksettujen kuntoutusrahojen osuus 72 milj. euroa.

Kolme neljästä Kelan kuntoutujasta on työelämässä mukana olevia. Työelämästä poissa olevista suurin ryhmä on alle 16-vuotiaat vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta saavat.

Kelan kuntoutuspalveluja sai 87 300 henkilöä (lisäystä 4,3 %). Heistä kolmannes oli uusia kuntoutujia. Kuntoutusajan toimeentuloturvana maksettavaa kuntoutusrahaa sai 52 300 henkilöä, joista noin joka neljäs osallistui muuhun kuin Kelan järjestämään kuntoutukseen.

Kelan kuntoutujista yli puolet sai harkinnanvaraista kuntoutusta. Siihen osallistui 48 100 henkilöä. Vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta järjestettiin 13 400:lle ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta 21 500 henkilölle.

Työttömyysturvaetuuudet

Kelan maksamat työttömyysturvaetuuudet kasvoivat 3,4 %, ja ne olivat 1 133 milj. euroa. Tästä maksettiin työmarkkinatukietuuksina 846 milj. euroa (kasvua 7,0 %) ja peruspäivärahana 185 milj. euroa (laskua 9,7 %).

Kelan työttömyysturvaetuuksia maksettiin vuoden aikana 271 400 henkilölle. Peruspäivärahaa sai 59 000 henkilöä (laskua 9,6 %), työmarkkinatukea 207 900 henkilöä (lisäystä 4,6 %) ja kotoutumistukea 17 300 maahanmuuttajaa (lisäystä 11,3 %). Työmarkkinatuen saajien määrän kasvu johtui osaltaan vuosien 2008–2009 taloustaantumasta, jolloin työttömien määrä kasvoi merkittävästi. Monien taantumien aikana työttömäksi jääneiden päivärahan enimmäismaksuaika täyttyi vuonna 2011, ja he siirtyivät työmarkkinatuella. Erityisesti peruspäivärahalta työmarkkinatuella siirtyneiden määrä kasvoi. Nuorten alle 25-vuotiaiden saajien määrä väheni.

Keskimääräinen työttömyysturvaetus oli 28,80 euroa päivältä eli 619 euroa kuukaudessa. Korvatuista päivistä 12,5 % maksettiin vähennettynä etuuden sovittelun tai tarveharkinnan takia. Täysimääräinen etuus oli keskimäärin 31,10 euroa päivältä.

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetut työttömyysetuudet kasvoivat edelleen vuonna 2011. Vuoden aikana työttömyysetuuksia saaneista 44,4 % sai etuutta aktiivitoimenpiteen ajalta. Yleisimmät työllistymistä edistävät palvelut olivat työvoimakoulutus ja työelämävalmennus. Keskimääräinen etuus aktiivitoimenpiteen ajalta oli 38,00 euroa päivältä.

Työttömyysturvaetuuksien ratkaisuja tehtiin Kelassa 926 800 (lisäystä 4,6 %). Uusia hakemuksia ratkaistiin 218 700, ja niistä 21,9 % tuli Kelaan verkkohakemuksina. Yli neljäsosa työttömyysaika koskevista ilmoituksista tehtiin verkossa.

Lapsiperheiden etuudet

Kelan lapsiperhe-etuuksista eniten maksettiin lapsilisää. Lapsilisää maksettiin 1 436,0 milj. euroa. Joulukuussa lapsilisää maksettiin 1 012 400 lapsesta. Lapsilisiin ja lastenhoidon tukiin tehtiin ensimmäistä kertaa indeksikorotukset 1.3.2011.

Lastenhoidon tukia maksettiin 445,5 milj. euroa, josta kuntalisen osuus oli 96,8 milj. euroa. Kuntaliseen kotihoidon tukea maksettiin 353,8 milj. euroa ja yksityisen hoidon tukea 78,8 milj. euroa. Osittaista hoitorahaa maksettiin 12,9 milj. euroa.

Kotihoidon tukea maksettiin 176 900 lapsesta 116 900 perheelle. Yksityisen hoidon tukea sai 21 300 perhettä ja osittaista hoitorahaa 22 000 perhettä. Osittaisen hoitorahan suosio on selvästi kasvanut parin viime vuoden aikana.

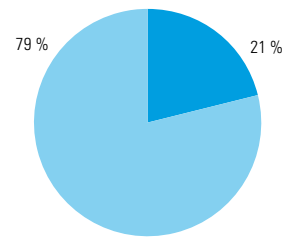
Äitiysavustusta maksettiin 11,0 milj. euroa, josta 0,7 milj. euroa oli adoptiotukea kansainvälisen lapseksi ottamisen kustannuksista. Äitiysavustusta sai 59 100 perhettä ja adoptiotukea 159 perhettä.

Elatustukea maksettiin 167,7 milj. euroa. Elatustukea saaneita lapsia oli joulukuussa 98 200, mikä on noin 9 % kaikista 0–17-vuotiaista. Kela peri elatusvelvollisilta maksamattomia elatusapuja vuoden aikana yhteensä 73,8 milj. euroa. Perityksi saatiin noin 8 % enemmän kuin edellisvuonna.

Opintoetuudet

Opintoetuksia maksettiin yhteensä 822 milj. euroa (vähennystä 2,7 %), josta opintorahan osuus oli 492 milj. euroa ja asumislisän 267 milj. euroa. Opintolainan korkoavustuksen merkitys on pienentynyt vuosi vuodelta. Huippuvuonna 1995 korkoavustukset olivat lähes 7 milj. euroa, mutta vuonna 2011 maksettiin

KELAN ETUUKSIEN OSUUS SOSIAALIMENOISTA 2011

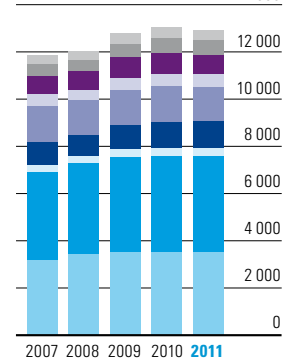

Sosiaalimenot yhteensä 56,7 mrd. €¹

- Kela² 11,6
- Muut sosiaalimenot¹ 45,1
- ¹ Arvio
- ² Lisäksi Kela maksoi opintoetuksia 0,8 mrd. €

KELAN ETUUDET JA TOIMINTAKULUT 2007–2011

(vuoden 2011 rahana) Mijj. €

enää 0,4 milj. euroa. Korkeakouluopiskelijoiden ruokailua tuettiin 27 milj. eurolla. Opintolainakanta oli vuoden lopussa 1,4 mrd. euroa (lisäystä 2,0 %).

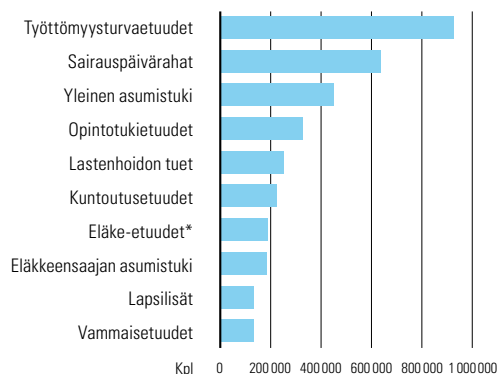
Opintotuen saajien määrä pieneni hieman edellisestä lukuvuodesta. Lukuvuonna 2010/2011 opintotukea sai kaikkiaan 300 300 opiskelijaa, joista opintorahaa maksettiin 294 500:lle ja asumislisää 193 900 opiskelijalle.

Opintolainan valtioneuvosto myönnettiin 131 100 opiskelijalle. Opintovelkaa oli 287 000 henkilöllä. Opintolainaa nosti pankista 91 000 opiskelijaa.

Opintotukiratkaisuja tehtiin yhteensä 410 700, mikä oli noin 4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ratkaisuja Kelan toimistot tekivät 222 100, Kelan opintotukikeskus 93 300 ja yliopistojen opintotukilautakunnat 95 300.

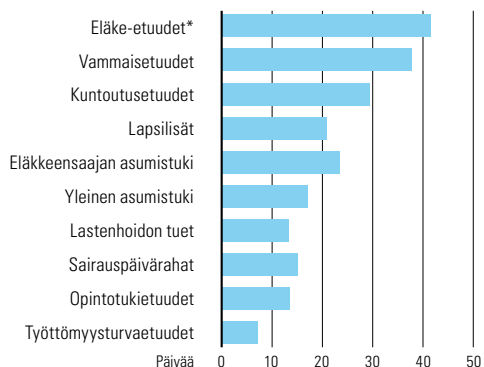
Koulumatkatukea sai lukuvuonna 2010/2011 yhteensä 52 400 opiskelijaa. He käyttivät koulumatkoillaan pääasiassa linja-autoa. Koulumatkatuen kustannuksista (42 milj. euroa) Matkahuollon laskutuksen osuus oli 71 %.

RATKAISUJEN LUKUMÄÄRÄ ERÄISSÄ ETUUKSISSA 2011

* Toimistoissa ratkaistut kansalliset hakemukset

HAKEMUSTEN KESKIMÄÄRÄINEN LÄPIMENOAIKA ERÄISSÄ ETUUKSISSA 2011

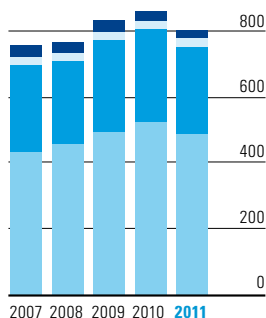

* Toimistoissa ratkaistut kansalliset hakemukset. Ei sisällä takuueläkettä.

MAKSETUT OPINTOETUUDET 2007–2011

(vuoden 2011 rahana)

Milj. €
1 000

■ Maksetut takausvastuut, korkotuki ja -avustus
 ■ Ateriatuki
 ■ Asumislisä
 ■ Opintoraha

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistukea maksettiin 420 milj. euroa, mikä on 6,9 % edellisvuotista enemmän. Tukea sai vuoden lopussa 182 100 henkilöä. Määrä lisääntyy tasaisesti väestön ikääntyessä. Keskimääräinen asumistuki oli 189 euroa kuukaudessa ja tukeen vaikuttavat tulot 977 euroa kuukaudessa. Asumismenot olivat keskimäärin 410 euroa kuukaudessa.

Joka neljännellä asumistuen saajalla asumismenot ylittivät niille asetetun enimmäismäärän. Valtaosalla (84,4 %) tuen saajista tulot pienensivät asumistukea eli lisäomavastuuraja ylittyi. Lisäomavastuuraja ylittyi esimerkiksi jo silloin, kun yksin asuva asumistuen saaja saa takuueläkettä eikä vanhuuseläkettä makseta varhennettuna.

Eläkkeensaajan asumistukea koskevia ratkaisuja tehtiin 179 300 (kasvua 4,7 %). Hakemuksista 4,7 % tehtiin verkossa.

Yleinen asumistuki

Yleistä asumistukea maksettiin 552 milj. euroa (kasvua 4,2 %), ja vuoden lopussa tukea saaneita ruokakuntia oli 167 400. Keskimääräinen tuki oli joulukuussa 268 euroa ja keskimääräiset asumismenot 522 euroa kuukaudessa. Ruokakuntien tulot olivat keskimäärin 749 euroa kuukaudessa, mutta 13,5 %:lla ruokakunnista ei ollut lainkaan asumistuessa huomioon otettavia tuloja.

Joka toisessa tukea saaneessa vuokra-asunnossa neliövuokralle asetettu raja ylittyi. Normineliövuokra ylittyi yleisemmin vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa. Myös pinta-alanormi ylittyi joka toisessa tukea saaneessa asunnossa.

Yli puolet yleisen asumistuen saajista oli yksin asuvia henkilöitä. Lapsiperheiden osuus oli 35,8 %, valtaosa niistä yksinhuoltajaperheitä. Työttömiä ruokakuntia oli 61,6 %. Vain 5,3 % asui omistusasunnossa.

Vuoden aikana tehtiin 448 500 yleisen asumistuen ratkaisua. Määrä pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Hakemuksista 21,2 % tehtiin verkossa.

Vuonna 2011 Kela maksoi asumistukia yhteensä 1 257 mrd. euroa. Tässä luvussa ovat mukana myös opintotuen asumislisä ja sotilasavustuksen asumisavustus. Vuoden lopussa asumistukia saaneissa perheissä oli yhteensä 661 300 henkilöä, mikä on 12,2 % väestöstä.

A woman with dark hair, wearing a blue top and large silver earrings, is smiling and looking towards the camera. She is holding a piece of white chalk in her right hand, positioned as if to write on a chalkboard. The chalkboard behind her is filled with mathematical equations, including $x = 10 - \frac{1}{x}$, $x = -10$, and $x = 3$. The background is slightly blurred, focusing attention on the woman.

*Osallistumme aktiivisesti
yhteiskunnalliseen keskusteluun.*

Muut etuudet

Sotilasavustuksia maksettiin 19,0 milj. euroa, josta asumisavustuksen osuus oli 17,5 milj. euroa. Sotilasavustuksen kustannukset kasvoivat 3,2 % edellisvuodesta. Sotilasavustusta sai 12 600 kotitaloutta. Kun mukaan luetaan perheenjäsenet, avustuksen piirissä oli 14 800 henkilöä. Avustuksen saajista oli varusmiehiä 11 000, siviilipalvelusmiehiä 1 000 ja omaisia 700. Keskimääräinen sotilasavustus oli 310 euroa kuukaudessa.

Rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten korvaukset olivat 0,6 milj. euroa. Valtion osuus maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kustannuksista oli 1,3 milj. euroa, josta Työterveyslaitoksen yhteydessä toimivan Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön menot olivat 0,4 milj. euroa.

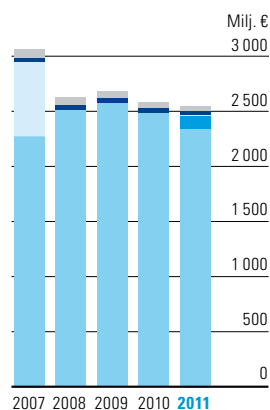
Maahanmuuttajan erityistukea maksettiin 4,0 milj. euroa. Maahanmuuttajan erityistuen saajat siirtyivät takuueläkkeen saajiksi 1.3.2011 alkaen.

Vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluihin oikeutettuja oli vuoden lopussa 4 900. Tulkkauspalveluihin oikeutetuista oli kuulovammaisia 3 400, puhevammaisia 1 200 ja kuulonäkövammaisia 300.

Takaisinperintätilanne

Takaisin perittävien etuuksien yhteismäärä (mukaan lukien opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät) oli vuoden päättyessä 122,0 milj. euroa (vähennystä 4,5 %). Opintolainojen takaussaatavia oli perinnässä vuoden lopussa 166 milj. euroa (vähennystä 3,2 %).

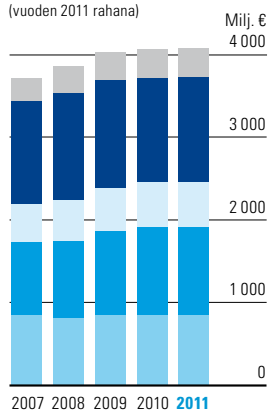
MAKSETUT ELÄKE-ETUUDET
2007–2011 (vuoden 2011 rahana)

- Rintamasotilasetuudet
- Perhe-eläkkeet
- Muut eläke-etuudet
- Takuueläke
- Eläkevähenteiset kansaneläkkeet

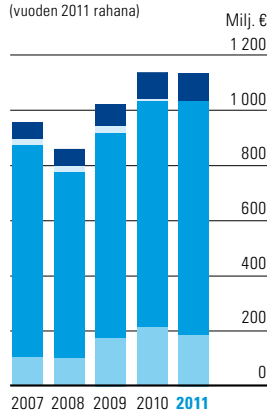
Eläkkeensaajan asumistukea ei ole 1.1.2008 alkaen laskettu eläke-etuuksiin.

MAKSETUT SAIRAUSVAKUUTUS-ETUUDET
2007–2011 (vuoden 2011 rahana)

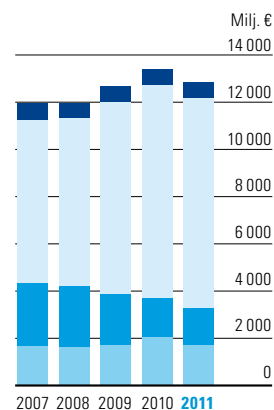
- Työterveyshuolto ym.
- Lääkkeet
- Sairaanhoidokorvaukset (pl. lääkkeet)
- Vanhempainpäivärahat
- Sairauspäivärahat

MAKSETUT TYÖTTÖMYYS-TURVAETUUDET
2007–2011 (vuoden 2011 rahana)

- Kotoutumistuki
- Koulutustuki ja koulutuspäiväraha
- Työmarkkinatuki
- Peruspäivärahat

KELAN TUOTOT 2007–2011
(vuoden 2011 rahana)

- Kunnat ja muut
- Valtio
- Työnantajat
- Vakuutetut

MUUT ETUUDET

	2011 milj. €	2010 milj. €	Muutos-%
Kuntoutusetuudet	339,0	310,5	9,2
Kuntoutuspalvelut	267,2	242,7	10,1
Kuntoutusraha	71,8	67,8	6,0
Työttömyysturvaetuudet ¹	1 133,2	1 096,2	3,4
Peruspäiväraha	184,9	204,8	-9,7
Työmarkkinatuki	846,4	791,2	7,0
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	101,0	90,7	11,4
Työvoimapolitiittinen koulutustuki	0,7	9,0	-91,9
Äitiysavustus	11,0	11,1	-0,5
Lapsilisä	1 436,0	1 433,1	0,2
Lastenhoidon tuet	445,5	444,1	0,3
Lakisääteinen tuki	348,7	352,6	-1,1
Kotihoidontuki	301,0	307,3	-2,0
Yksityisen hoidon tuki	34,7	33,8	2,7
Osittainen hoitoraha	12,9	11,5	12,3
Kuntakohtaiset lisät	96,8	91,5	5,8
Elatustuki	167,7	163,3	2,7
Eläkkeensaajan asumistuki	420,2	393,3	6,9
Yleinen asumistuki	552,4	530,1	4,2
Opintoetuudet	822,1	845,3	-2,7
Sotilasavustus	19,0	18,4	3,5
Maahanmuuttajan erityistuki	4,0	24,2	-83,4
Vammaisten tulkkaukset	27,0	6,6	.
Rintamaveteraanien matkakorvaukset	0,6	0,7	-15,9

¹ Sisältää myös vuorottelukorvaukset.

MUIDEN ETUUKSIEN SAAJAT

	2011	2010	Muutos-%
Kuntoutujat	101 900	98 800	3,2
Kuntoutuspalvelut	87 300	83 700	4,3
Kuntoutusraha	52 300	52 300	0,0
Työttömyysturvaetuudet			
Peruspäiväraha	59 000	65 200	-9,6
Työttömyysajalta	55 800	64 000	-12,8
Aktiivitoimenpiteiden ajalta	15 100	12 800	17,3
Työmarkkinatuki	207 900	198 700	4,6
Työttömyysajalta	175 900	170 300	3,3
Aktiivitoimenpiteiden ajalta	93 600	84 300	10,9
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	17 300	15 500	11,3
Työttömyysajalta	11 400	9 900	15,3
Aktiivitoimenpiteiden ajalta	15 600	14 000	11,5
Työvoimapolitiittinen koulutustuki	300	2 500	-89,4
Äitiysavustus (perheet)	59 100	60 200	-1,8
Lapsilisä			
Perheet (31.12.)	559 500	561 500	-0,4
Lapset (31.12.)	1 012 400	1 014 900	-0,2
Lastenhoidon tuet			
Perheet	148 100	146 600	1,0
Lapset	214 100	213 300	0,4
Elatustuki			
Perheet (31.12.)	66 800	66 400	0,7
Lapset (31.12.)	98 200	97 800	0,4
Eläkkeensaajan asumistuki (henkilöt 31.12.)	182 100	179 300	1,6
Yleinen asumistuki (ruokakunnat 31.12.)	167 400	164 200	2,0
Opintoetuudet			
Opintotuki	300 300 ¹	304 600 ²	-1,4
Koulumatkatuki	52 400 ¹	51 700 ²	1,3
Sotilasavustus (taloudet)	12 600	12 800	-1,9
Vammaisten tulkkaukset (31.12.)	4 900	4 500	7,8

¹ Lukuvuonna 2010/2011.

² Lukuvuonna 2009/2010.

A photograph of a smiling blonde woman in a floral top and a man in a striped shirt sitting at a table in a restaurant. The woman is in the foreground, looking towards the camera with a bright smile. The man is in the background, looking to the right. The background is softly blurred, showing a restaurant interior with warm lighting.

Uudistamme Kelan prosesseja.

ASIAKASPALVELU JA PALVELUVERKKO

Kelan palveluverkkoon kuului vuoden päättyessä 216 toimistoa ja 2 sivuvastaanottoa. Palveluverkkoa korvaavat ja tukevat viranomaisten yhteistyönä perustamat yhteispalvelupisteet. Yhteispalvelulla turvataan palvelut kohtuullisen asiointimatkan päähän muun muassa kuntaliitostilanteissa. Myös kasvukeskukset ovat hyötäneet yhteispalvelun palveluvalikoimasta. Kela on toiminut aktiivisesti palvelun kehittämiseksi. Kelan kanssa yhteispalvelusopimuksen tehneitä palvelupisteitä on vuoden päättyessä 136. Vuoden 2012 alusta yhteispalveluiden määrä kasvoi 148 yhteispalvelupisteeseen.

Toimistoasiointien määrä on selvästi vähentynyt. Yhteyskeskuksessa vastattiin 1,9 miljoonaan puheluun. Tunnistettujen verkkoasiointien määrä kasvoi edellisvuoden 6,5 miljoonasta 8,0 miljoonaan. Marraskuusta 2010 palveluneuvojat ovat voineet tarjota toimistossa asioiville ajanvarausaikaa, jos asiakkaan palvelutarve vaatii sitä. Myös puhelinpalvelussa voidaan ehdottaa asiakkaalle ajanvarausmahdollisuutta. Palvelu laajenee myöhemmin niin, että asiakas voi itse varata ajan internetissä.

Kelan toimistoissa käyneille asiakkaille tehdyn kyselyn (13 000 vastaajaa) mukaan toimistossa asiointi on yleensä miellyttävä kokemus. Lähes kaikki vastaajat (98 %) kokivat palvelun ystävälliseksi. Palvelusta annettiin kouluarvosteluasteikolla yleisarvosana 9,0. Toimiston aukioloaika sopi useimmille asiakkaille (86 %), ja melko moni (81 %) oli tyytyväinen asiointivuoron odottamiseen kuluneeseen aikaan. Lähes kaikki vastaajat (96 %) olivat tyytyväisiä apuun hakemuksen täyttämässä sekä kokivat saaneensa riittävästi tietoa niistä asioista, joita tulivat toimistoon hoitamaan. Asiakkaiden käsitys toimiston palvelusta parani asiointin jälkeen. Ennen asiointia 82 %:lla asiakkaista oli myönteinen käsitys toimiston palvelusta, asiointin jälkeen 95 %:lla.

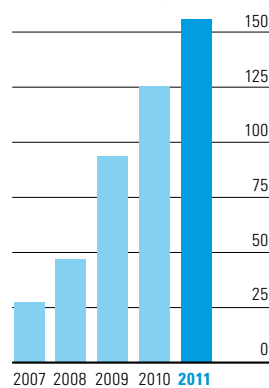
Kesä–heinäkuussa tehdyssä puhelinhaastattelututkimuksessa (1 000 vastaajaa) kansalaiset antoivat Kelan palveluista yleisarvosanaksi 7,5. Kela menestyi kohtuullisesti verrattuna muihin julkisen sektorin organisaatioihin, mutta jäi jälkeen yrityksistä.

Kelan palvelukanavista parhaat arvostukset annettiin toimistoille (8,1). Internetpalvelua (7,9), puhelinpalvelua (7,8) ja yhteispalvelua (7,9) arvioitiin aavistuksen kriittisemmin.

Kaikista vastanneista 55 % oli sitä mieltä, että Kelan päätökset ja kirjeet ovat selkeitä.

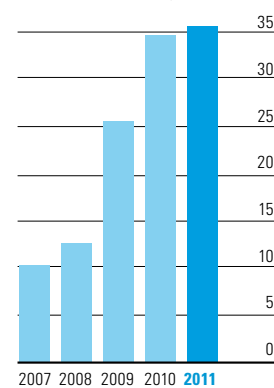
Vastaajista 79 % luotti Kelaan joko erittäin paljon tai melko paljon (tarkastelussa ovat mukana myös en osaa sanoa -vastaukset). Kela enemmän luotettiin vain poliisiin ja puolustusvoimiin – taakse jäi kahdeksan instituutiota.

TUNNISTAUTUMISTA VAATIVAT VERKKOASIOINTITAPAHTUMAT*
2007–2011 (tuhatta tapahtumaa)

* Luvut ovat kuukausittaisia keskiarvoja.

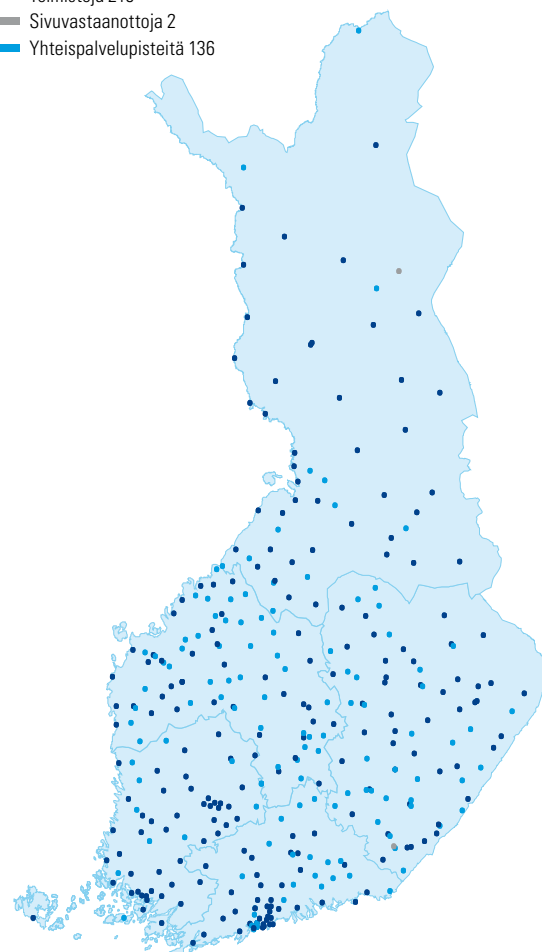
YHTEYSKESKUKSESSA VASTATUT PUHELU*
2007–2011 (tuhatta tapahtumaa)

* Luvut ovat kuukausittaisia keskiarvoja.

KELAN PALVELUVERKKO
31.12.2011

- Toimistoja 216
- Sivuvastaanottoja 2
- Yhteispalvelupisteitä 136

HENKILÖSTÖ JA KOULUTUS

Kertomusvuoden lopussa Kelan palveluksessa oli 6 146 henkilöä, joista määräaikaisia oli 521. Henkilöstön määrä kasvoi edellisestä vuodesta 54 henkilöllä. Vuoden aikana palveluksesta erosi 315 henkilöä ja uusia aloitti 343. Eläkkeelle jäi 172 henkilöä, mikä on 51 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Rekrytointien määrä väheni jonkin verran. Vuoden aikana oli avoinna 373 tehtävää, joista sisäisesti täytettiin 154 ja julkisella haulla 219. Uusia työntekijöitä palkattiin mm. Arkki-hankkeen tehtäviin. Vuoden lopussa toteutui merkittäviä muutoksia Länsi- ja Lounais-Suomen vakuutusalueiden yhdistyessä sekä alueiden etuusasiantuntijoiden siirtyessä etuusosastoille. Muutoksia valmisteltiin yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 47 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika 15 vuotta. Naisia henkilöstöstä oli 83 % ja miehiä 17 %. Henkilöstöstä valtaosa oli tyytyväinen sekä työhönsä (86 %) että esimiehen johtamiseen (89 %). Kuormitustekijöistä henkilöstöä rasitti eniten kiire (23 %). Henkilöstön mielestä Kela tarjoaa monipuolisia ja mielekkäitä tehtäviä sekä kouluttaa ja kehittää henkilöstöään. Työntantajana Kela sai henkilöstöltä kouluarvosanan 8,2.

Kelassa järjestettiin vuoden aikana 734 koulutustilaisuutta, ja niihin osallistui 13 241 henkilöä. Koulutuspäiviä kertyi kaikkiaan 16 169. Painopiste oli etuusasioiden koulutuksessa sekä asiakaspalvelun ja etuustöiden uuden tieto- ja hallintajärjestelmän OIWA:n käyttöönottoon liittyvässä koulutuksessa. Luokkamutoisesta OIWA-koulutuksesta kertyi edellä mainitun koulutuspäivien määrän lisäksi 2 430 koulutuspäivää, ja OIWA-verkkokurssien opiskeluun käytettiin yhteensä 1 749 päivää. Etuus- ja palvelukoulutuksia järjestettiin sekä lähipäivinä että verkkokursseina. Palveluneuvojille koulutettiin Kelan palvelumallia sekä palvelun laadun kriteeristöä. It-koulutuksessa painopiste oli it-ammattilaisten ammattitaidon ja erikoisosaamisen

TIETOJA HENKILÖSTÖSTÄ

Henkilöstömäärät	2011	2010
Koko henkilöstö	6 146	6 092
Kokopäiväinen	5 047	5 028
Osa-aikainen	1 099	1 064
Vakinainen henkilöstö	5 625	5 597
Kokopäiväinen	4 597	4 591
Osa-aikainen	1 028	1 006

Tietoja vakinaisesta henkilöstöstä	2011	2010
Keski-ikä	47	47
Sairauspoissaoloprosentti	5,0	5,0
Kelasta lähteneet toimihenkilöt	315	332
Kelaan tulleet toimihenkilöt	343	341
Eläkkeelle siirtymisikä	62,7	62,6
Vanhuseläkkeelle siirtyneet	140	187
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	32	35

kehittämisessä. Sidosryhmäkoulutusten määrä kasvoi edellisiin vuosiin verrattuna. Yhteispalvelupisteiden palveluneuvojille järjestettiin mittava jatkokoulutuskierros. Ajankohtaisia kehittämis- ja muutoshankkeita samoin kuin organisaatiomuutoksia tuettiin koulutuksella.

Kelan toimeenpano-eläkkeiden toimeenpano siirtyi vuoden lopussa Kevan hoidettavaksi. Kela vastaa edelleen eläkkeiden rahoituksesta, eläkevarojen sijoittamisesta, työhyvinvointiin liittyvistä palveluista, tutkimuksesta sekä eläkemenojen ennustamisesta.

Kelan ja Kelan toimihenkilöt ry:n välinen työehtosopimus tehtiin ajalle 1.1.2012–31.1.2014.

Etustietojärjestelmien ja niitä tukevien tietotekniikkaratkaisujen kokonaisvaltainen ajanmukaistaminen on jatkunut. Pilotti-sovelluksen rakentamisella testattiin alustavasti arkkitehtuuriratkaisun toimivuus. Etuustyön hallintaa ja asiakaspalvelua tukeva tietojärjestelmä OIWA otettiin käyttöön. Kela-tasoisien tilastointi-, tutkimus- ja raportointitehtäviin tarkoitettun tietovaraston määrittely ja mallinnus aloitettiin ja kilpailutettiin sen tekninen alusta.

Lainmuutoksia toteutettiin useisiin etuuksiin. Merkittävimmät niistä olivat EU-lainmuutokset ja opintoetuuksien muutokset. Takuueläkkeen tietojärjestelmä otettiin käyttöön.

Kansalaisille ja viranomaisille suunnattuja verkkoasiointipalveluja avattiin suunnitelman mukaisesti. Elatustukeen toteutettiin hakemispalvelu. Yleiseen asumistukeen toteutettiin pilotina liitteiden lähettämistä muistuttava sähköposti- ja tekstiviesti-ilmoituspalvelu. Verkkoasiointin käyttö kasvoi lähes 25 % edellisvuodesta.

Sähköinen tietojenvaihto ja verkostoituminen eri organisaatioiden kanssa lisääntyi. EU:n sisäisen sosiaaliturvatietojen välitysjärjestelmän (EESSI) toteutus jatkui. Taksimatkojen Kela-korvauksien sähköistä suorakorvausmenettelyä laajennettiin.

Kelan avoimissa internetpalveluissa vierailtiin 16,3 miljoonaa kertaa, ja verkkoasiointiin tunnistauduttiin yli 8,1 miljoonaa kertaa. Asiakkaille postitettiin 18,5 miljoonaa kirjettä, mikä on miljoona kirjettä edellisvuotista enemmän.

Sähköisen reseptin (eResepti) käyttö laajeni eri puolilla maata, ja yli 500 apteekkia oli vuoden lopussa valmiina toimittamaan sähköisiä reseptejä. Sähköisen potilastiedon arkiston (eArkisto) pilotti käynnistyi Kuopiossa marraskuussa. Kansalaisille tarkoitettu Omien tietojen katselu -palvelu tuli vastaavasti entistä laajemman asiakaskunnan ulottuville. Kansallisen terveystietojärjestelmän (KanTa) lainsäädäntöön tehtyjen muutosten toteuttaminen tietojärjestelmiin käynnistyi kehitysprojekteissa. KanTa-palvelujen vaiheittainen kehittäminen ja käyttöönotot jatkuvat vuoteen 2016.

Kelan palveluja tuotetaan keskustietokoneiden lisäksi avoimen arkkitehtuurin mukaisilla palvelimilla, joita oli vuoden lopussa noin 560. Palvelimista noin 260 on virtuaalipalvelimia, ja niiden osuutta kasvatetaan edelleen. Palvelimia käytetään Linux- ja Windows-käyttöjärjestelmillä.

Kaikki kannettavat tietokoneet uusittiin ja niissä siirryttiin Windows 7 -käyttöjärjestelmään.

Kelan tietoliikenneverkko uudistettiin vuoden 2011 aikana. Verkon suunnittelu ja toteuttaminen tehtiin yhteistyössä tarjouskilpailun voittaneen uuden tietoliikennetoimittajan kanssa. Tietoliikenneverkon uudistaminen aiheutti palvelujen siirtämisen aikana normaalia enemmän palveluhäiriöitä.

Syksyllä 2010 käynnistetty Viestinnän suuntaviivat 2015 -työ saatiin päätökseen kesäkuun lopussa, ja sen linjauksia alettiin viedä käytäntöön. Kelan uuden strategian esittely kelalaisille aloitettiin Kohti uutta Kelaa -ohjelman viestinnällä. Intranetissä avattiin syyskuussa strategiaa ja siihen liittyviä hankkeita koskeva sivusto. Lisäksi julkaistiin Kohti uutta Kelaa -uutiskirjeitä, jotka lähetettiin tulosyksiköiden vetäjille ja hankkeiden vastuuhenkilöille. Strategiaa tehtiin tunnetuksi asiakkaille Asioi helposti -kampanjalla. Ensimmäisenä toimenpiteenä tehtiin palvelusitteet ja julisteet toimistoihin.

Asiakasviestinnän keskeisinä aiheina olivat asiointimahdollisuudet, palveluverkon muutokset, takuueläke ja taksimatkojen suorakorvaus. Eri elämäntilanteisiin sovitettuja etuusesitteitä ilmestyi 8 erilaista suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi, viroksi ja saameksi. Etuusesitteiden lisäksi ilmestyi palvelusitteitä taksien suorakorvauksen ja Kyky-hankkeen tueksi.

Vuonna 2011 tehtiin esiselvitystä Kelan verkkojulkaisujärjestelmän vaihtamisesta. Selvitys valmistui tammikuussa 2012. Kela.fi-verkkosivuston sisältöä on kehitetty edelleen. Mittavin sisältöuudistus oli Kuntoutus- ja Sairastaminen-osioiden rakenteen parantaminen. Kela.fi:hin lisättiin Muut kielet -osio, jonka alta löytyy kootusti tietoa saameksi, viroksi, venäjäksi, ranskaksi ja saksaksi. Uudet viittomakieliset videot julkaistiin.

Uutena viestintäkanavana kokeillaan sähköpostitse jaettavaa uutiskirjettä. InTo-uutiskirjeet, kansainvälisten asioiden uutiskirjeet, uutiskirjeet medially ja työnantajainfot tuotetaan vuoden 2012 loppuun jatkuvan kokeilun aikana uudella työkalulla.

Sosiaalista mediaa käytettiin edelleen Kelan etuuksien esittelykanavana. Kela-Kerttu-keskustelupalsta vakiintui kanavaksi, jolla Kelan lapsiperheasiantuntijat neuvovat kysyjä. Kela-Kerttu sai maaliskuussa kunniakirjan Vuoden 2010 yhteiskuntaviestintäteko -kilpailussa. Kela-Kertun Facebook-sivut julkaistiin. Huhti-kesäkuussa kokeiltiin työttömien neuvontaa vastavalla palstalla yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön ja Työttömyyskassojen yhteisjärjestön kanssa.

Sosiaaliturvan päätöksentekijöille ja muille sidosryhmille tarkoitettu Sosiaalivakuutus-lehti ilmestyi vain 3 kertaa, kun

vuoden viimeinen numero päätettiin toteuttaa uuden strategian julkistamisen yhteydessä tammikuussa 2012. Joka kotiin jaettava asiakaslehti Elämässä/Mitt i allt ilmestyi 2 kertaa ja henkilöstölehti Yhteispeli 4 kertaa. Kummastakin lehdestä teetettiin lukijatutkimus, josta saatiin hyvät tulokset.

Mediaviestinnässä oli aktiivinen vuosi. Vuoden aikana julkaistiin 184 suomenkielistä ja 88 ruotsinkielistä mediatiedotetta, pidettiin 3 valtakunnallista tiedotustilaisuutta ja annettiin tukea 13 paikallisen tiedotustilaisuuden järjestämisessä. Lisäksi järjestettiin toimittajatapaamiset politiikan toimittajille ja matkailutoimittajille. Toimittajille järjestettiin 3 koulutustilaisuutta: Sosiaaliturvan kuumat perunat (25 osallistujaa), Sosiaaliturvan ABC nuorille toimittajille (25 osallistujaa) ja Tolkua lääkekorvauksiin (23 osallistujaa). Mediapuhelimeen tuli 416 toimittajien yhteydenottoa.

Markkinointitoimenpiteet tähtäsivät erityisesti eri asiointitapojen tunnetuksi tekemiseen. Keväällä järjestettiin oppilaitoksista valmistuneille ja mahdollisesti työttömäksi jääville nuorille Kelan toimistoissa teemaviikot, joita tuettiin radio- ja netti-tv-kampanjoilla. Samalla markkinoitiin verkkoasiointia ja työttömille tarkoitettua sosiaalisen median palstaa. Syksyllä markkinoitiin opiskelijoille verkkoasiointia monin tavoin. Käynnistettiin neuvolakampanja, jossa neuvoloille lähetettiin kirje otsikolla ”Unohda lomakkeet – ohjaa vanhemmat verkkoon”. Neuvoloihin lähetettiin esitteitä ja julisteita.

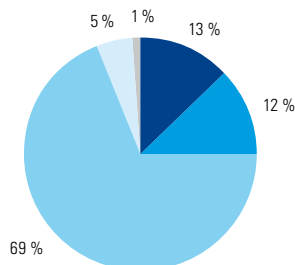
Eurooppalaisen sairaanhoitokortin markkinointikampanjassa käytettiin radio- ja netti-tv-kampanjoita sekä verkko- ja lehtimainontaa. Kampanja onnistui erinomaisesti, sillä vuoden aikana lähes 400 000 suomalaista hankki itselleen eurooppalaisen sairaanhoitokortin. Vuoden lopussa kortteja oli käytössä yli miljoonalla henkilöllä.

Äitiyspakkauksen ulkoasun uudistamisesta järjestettiin Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun opiskelijoille suunnittelukilpailu, johon tuli 30 työtä. Kilpailu ja sen jatkoksi korkeakoulun kanssa yhdessä toteutettava Virka-galleriaan kesällä 2012 tuleva näyttely saivat World Design -pääkaupunkitunnuksen ja -stipendin.

TILASTOINTI JA LASKELMAT

KELAN TUOTOT 2011

milj. €

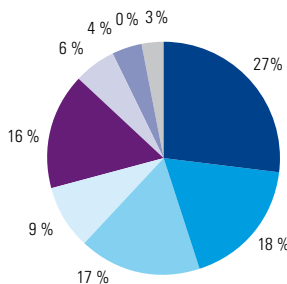

Tuotot yhteensä 12 850 milj. €

Vakuutettujen päiväraha- ja sairaanhoitomaksu	1 695
Työnantajien sairausvakuutusmaksu ja kertynyt kansaneläkemaksu	1 595
Valtion suoritukset etuuksiin ja toimintakuluihin	8 874
Kuntien suoritukset	587
Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksu ja muut tuotot	99

KELAN KULUT 2011

milj. €

Kulut yhteensä 12 910 milj. €

Kansaneläkevakuutus	3 505
Sairausvakuutus, työtulovakuutus	2 279
Sairausvakuutus, sairaanhoitovakuutus	2 133
Työttömyysturvaetuudet	1 134
Lapsiperheiden etuudet	1 994
Opintotukietuudet	822
Yleinen asumistuki	552
Muut etuudet	51
Toimintakulut	439

Kelan internetsivuilla olevan tilastotietokanta Kelaston tietosisältö täydentyi syyskuussa 11 uudella raportilla. Lisäksi neljän raportin tietosisältöä laajennettiin. Kelastossa on 74 muokattavaa raporttia. Uutuutena Kelastosta saa myös Kelan ja Eläketurvakeskuksen sekä Kelan ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteisraportit.

Painettujen tilastojulkaisujen määrää vähennettiin, kun etuuskohtaiset vuositilatot tuotettiin pelkästään internetsivuille. Myös työttömyysturvan yhteisjulkaisuissa siirryttiin verkkoversioon. Tilastollinen vuosikirja ja taskutilastot sekä yhteisjulkaisut Eläketurvakeskuksen ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean kanssa painettiin edelleen. Takuueläkkeestä tuotettiin kattavat kuukausittaiset tilastotiedot.

Sosiaaliturvan kehittämistä ja toimeenpanoa varten tuotettiin laskelmia, ennusteita ja selvityksiä. Samoin tuotettiin hallitusneuvotteluja varten kustannusarvioita erilaisista Kelan hoitaman sosiaaliturvan muutosvaihtoehdoista. Ministeriöille laadittiin lakisääteiset ja muut Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat vakuutustekniset laskelmat. Aktuaariraportti, ennuste Kelan hoitaman sosiaaliturvan kuluista ja rahoituksesta vuoteen 2060 asti, valmistui. Raportti tarjoaa lähtökohdan rakenteellisten kysymysten vaikutusten ja rahoituksen tarkastelulle. Kelan toimintaa tuettiin tuottamalla suorite-ennusteita.

Laskentajärjestelmiä kehitettäessä ja uudistettaessa otettiin huomioon lainsäädännön muutokset.

Työpaikkakassojen maksuliikenteen hoitamisen tietojärjestelmä valmistui.

TUTKIMUSTOIMINTA

Tutkimusosaston toiminta on kohdentunut Kelan etuuksiin ja palveluihin sekä Kelan oman toiminnan tutkimiseen. Vuonna 2011 tehtiin asiakaskyselyjä, jotka koskivat Kelan palvelujen saatavuutta. Niin ikään pureuduttiin haastaviin asiakkuusprosesseihin ja kielivähemmistöjen asemaan.

Perusturvaetuuksia, niiden riittävyttä, määräytymisperusteita ja kannatuspohjaa selvitettiin useissa erillisjulkaisuissa.

Kuluneena vuonna on pyritty vahvistamaan mikrosimulointiosaamista. Hanke liittyy valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Tilastokeskuksen ja Kelan yhteiseen pyrkimykseen saada aikaan yksi yhteinen mikrosimulointijärjestelmä.

Tutkimusosasto tuotti aktiivisesti erilaista taustamateriaalia hallitusneuvotteluihin.

Terveysturvan tutkimuksessa lääkekorvausten kehitys ja lääkkeiden viitehintajärjestelmä olivat edelleen tärkeitä tutkimuskohteita. Yhteistyössä Terveysosaston kanssa tutkittiin lääkekorvausjärjestelmän kehittämisvaihtoehtoja. Sosiaali- ja terveysministeriölle ja Fimealle tehtiin vaihtoehtoisia laskelmia apteekkien katteiden määräytymisperusteista. Sekä kansallisissa että kansainvälisissä seminaareissa olivat esillä tutkimukset viitehintajärjestelmän vaikutuksista psykoosilääkkeiden hin-

toihin sekä lyhyt- ja pitkäkestoisen psykoterapian kustannusvaikuttavuuden arviointi. Kotimaisissa seminaareissa esiteltiin IKÄ-hankkeessa tuotettuja terveystaloustieteellisiä tutkimuksia ikääntyneiden kuntoutuksen kustannusvaikuttavuudesta ja arvioita omaishoidon säästöistä. Terveyspalvelujärjestelmän monikanavarahoitusta tutkiva hanke käynnistettiin.

Kansainvälistä yhteistyötä vahvistettiin sekä tutkimusprojektien että kansainvälisten vierailujen, vierailuluentojen ja verkottumisen avulla. Tutkimusosasto oli mukana messuilla ja järjesti tietoiskuja, työpajoja, sosiaali- ja terveysturvan asiantuntijoiden vierailuja ja seminaareja. Tutkijat alustivat eduskunnassa, kansalaisjärjestöjen tilaisuuksissa, ministeriöissä, korkeakouluissa, tieteellisten järjestöjen seminaareissa ja kansainvälisissä kongresseissa.

Tutkimustulosten raportointi ja sidosryhmäyhteistyö jatkui vilkkaana. Osaston tutkimustyön tulokset saivat julkisuutta muun muassa köyhyyttä, vaikeavammaisten kuntoutusta, lääkekustannuksia ja perusturvaa koskevassa keskustelussa. Verkossa tutkimustuloksia esiteltiin ja niistä keskusteltiin muun muassa Tutkimusosaston blogissa, jonka lukijamäärä on koko ajan kasvanut. Uusimmista julkaisuista ja tutkimustuloksista viestitettiin myös sähköpostiuutiskirjeiden ja Twitter-palvelun avulla.

Tietopalvelu toimi Kelan asiantuntijuuden ja tiedon tuotannon tukipalveluna. Henkilöstölle tarjottiin kirjastopalveluja, hankittiin tietoaaineistoja ja tarjottiin tiedonhaun opastusta. Ulkoisille asiakkaille tarjottiin lainaus- ja kopiopalveluja sekä kaukolainoja toisten kirjastojen välityksellä.

Kokoelmia kehitettiin hankkimalla aineistoja Kelan tehtävien ja asiakkaiden erityistarpeiden mukaan. Laatua parannettiin

kokoelmaprojekteilla. Tietopalvelun toimintaa ja kokoelmatyötä ohjaava kokoelmapolitiikka saatiin valmiiksi.

Tietopalvelu oli mukana kansallisessa kirjastoyhteistyössä osallistumalla Erikoiskirjastojen neuvoston ja Tieteellisen kirjastoseuran toimintaan.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kela oli vahvasti mukana EU:n sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen sähköisen tiedonvaihdon (EESSI = Electronic Exchange of Social Security Information) valmistelutyössä sekä EU:ssa että sosiaali- ja terveysministeriön johdolla Suomessa.

Kela osallistui myös EESSIin liittyvän tiedonvaihdon valmisteluun Pohjoismaiden ja Viron kanssa. Kela oli mukana EU-rahoitteisessa EESSIin valmistautumisen parhaita käytäntöjä tukevassa yhteistyöhankkeessa Tšekin tasavallan, Bulgarian ja Unkarin kanssa (PROGRESS-projekti).

Useita kansainvälisen sosiaaliturvalainsäädännön täytäntönnpanoon liittyviä yhteislaitosneuvotteluita käytiin Pohjoismaiden kesken. Kelassa järjestettiin joka toinen vuosi pidettävät pohjoismaiset yhteislaitosneuvottelut. Kela myös osallistui puheenjohtajana Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisen Gränshinder-asiantuntijaryhmän työhön. Ryhmä pyrkii löytä-

mään ratkaisuehdotuksia Pohjoismaiden välillä liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaoikeuksien kohtaamisrajaesteissa. Yhteislaitosneuvotteluita käytiin myös Viron ja Saksan kanssa.

Yhteistyötä ISSAn (International Social Security Association) kanssa suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä Suomen muiden jäsenlaitosten edustajien kanssa. Kelan eri alojen asiantuntijat toimivat ISSAn työryhmissä ja toimielimissä.

Kelan asiantuntijat osallistuvat myös monien muiden kansainvälisten järjestöjen, kuten WHO:n ja RI:n (Rehabilitation International) toimintaan. Yhteistyömuotoja ovat konferenssit, yhteistyökokoukset, tutkimusyhteistyö, kehittämisprojektit ja asiantuntijavaihto. Kela järjesti yhdessä Eläketurvakeskuksen kanssa vuoden 2011 Nordiskt Generaldirektörmöte -kokouksen, johon osallistui pohjoismaisten sosiaaliturva- ja eläkelaitosten pääjohtajia.

A photograph of a woman and a man smiling and looking upwards. The woman is in the foreground, wearing a light purple jacket and a multi-colored striped scarf. The man is behind her, wearing a white jacket and a white beanie. The background is a clear blue sky with some light clouds.

*Olemme hyvinvoiva,
moderni työyhteisö.*

Vastuullinen työnantaja kannustaa henkilöstöä kehittymään.
Luotamme toisiimme ja teemme yhteistyötä.

Yleistä

Vuosi 2011 oli Kelan uuden hallituksen ensimmäinen toimintavuosi. Hallitukseen tuli 3 uutta jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi valtiosihteeri Velipekka Nummikoski ja varapuheenjohtajana ylijohtaja Elli Aaltonen. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö vaihtoi edustajaansa vuoden aikana.

Hallitus piti vuoden aikana 10 kokousta. Lisäksi pidettiin strategiaseminaari, jossa keskityttiin Kelan uuden strategian luomiseen. Iltakoulussa käsiteltiin palveluverkkotyöryhmän ja aluehallintoseelvityksen töitä ja linjattiin niihin liittyvää jatko-työskentelyä.

Hallitus on kokouksissaan saanut pääjohtajalta perusteelliset katsaukset, joihin on sisältynyt myös toiminta- ja taloussuunnitelman 2011–2014 seuranta.

Hallitus kävi perehtymässä Turun vakuutuspiiriin toimintaan ja tutustui samalla Lounais-Suomen aluekeskukseen. Hallitus on ensimmäisenä toimintavuonnaan halunnut kehittää Kelan strategiaperustaa.

Hallitus hyväksyi Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä hankesalkun vuosille 2012–2015 ja tuloskortin vuodelle 2012 sekä teki tulossopimuksen pääjohtajan kanssa vuodelle 2012. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää Kelan toiminta-ajatuksen, uudistetun vision, arvot sekä uudistetun strategian, tuloskortin, hankesalkun ja taloussuunnitelman. Hallitus hyväksyi myös Kelan sijoitustoiminnan yleiset periaatteet ja vuoden 2012 sijoitussuunnitelman.

Elämässä mukana – muutoksissa tukena

Kelan toiminta-ajatuksena on edelleen Elämässä mukana – muutoksissa tukena.

Turvaamme väestön toimeentuloa, edistämme terveyttä ja tuemme itsenäistä selviytymistä.

Arvot

- ▶ Yhteiset arvomme ovat ihmistä arvostava, osaava, yhteistyökykyinen ja uudistuva.

Visio

- ▶ Parasta palvelua, sosiaalista turvaa ja elämän voimaa.

Strategiassamme olemme valinneet kolme strategista painopistettä ohjaamaan toimintaamme.

1. Asiakasymmärryksen syventäminen, luottamuksen vahvistaminen ja asiointiprosessin laadun tehokkuuden kehittäminen.
2. Kelasta yhdessä tekemisen, kehittämisen ja työhyvinvoinnin huippupaikka.
3. Kelan toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä.

Asetamme strategiset tavoitteemme ja mittarimme neljästä näkökulmasta. Tällä haluamme varmistaa tasapainoisen onnistumisen. Näkökulmat ovat asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus, henkilöstö ja työyhteisön uudistuminen, prosessit ja talous. Hallituksen päättämällä hankesalkulla jalkautetaan ja toimeenpannaan Kelan strategiaa vision saavuttamiseksi. Kelan tuloskortin mittareita on osittain uudistettu vastaamaan paremmin strategian toimeenpanoa.

Kelan etuuksien keskimääräiset läpimenoajat on saatu pidettyä kohtuullisen hyvinä. Hallitus on jatkuvasti seurannut käsitelytilannetta pääjohtajan katsausten perusteella.

Hallitus asetti Kelan neuvottelukunnan, eläkeasiain neuvottelukunnan ja kuntoutusasiain neuvottelukunnan.

Hallitus on seurannut Reumasäätiön konkurssiin liittyviä asioita ja antanut niitä koskevia lausuntoja.

Hallitus on seurannut tiiviisti Kelan etuustietojärjestelmien uudistamisen eli Arkki-hankkeen tilannetta ja saanut siitä säännöllisesti raportit. Hallitus pyysi Arkki-hankkeen kustannuksista ja toteutuksesta ulkopuolisen arvion. Hallitus totesi, että Arkki-hanke on välttämätön toteuttaa, merkitsi tiedoksi ulkopuolisen arvion Arkki-hankkeen kustannuksista ja toteutuksesta ja edellytti, että Arkki-hankkeen hankintastrategia, hybridimallin toteuttaminen ja hyöty-kustannusseurantaraportit tuodaan hallituksen käsiteltäväksi. Hallitus edellytti myös, että hankkeella täytyy olla ulkopuolinen seuranta, josta raportoidaan hallitukselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamisen peruslinjauksia valmistelevan sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän (STM 2011:7) mietinnöstä hallitus lausui seuraavaa: Hallituksen mielestä työryhmän esittämiä asioita täytyy selvittää, valmistella ja arvioida vaikutuksia lisää ja laajemmalla valmistelulla ennen kuin uusia linjauksia tehdään.

Hallitus on hyväksynyt Kansaneläkelaitoksen ja Kelan toimihenkilöt r.y:n välisen työehtosopimusneuvottelutuloksen ajalle 1.1.2012–31.1.2014.

Riskienhallinta

Hallitus hyväksyi 18.11.2010 Kelan riskienhallintasuunnitelman vuodelle 2011. Riskienhallinnan painopisteinä olivat lainsäädännön toimeenpanon varmistaminen, läpimenoaikavoitteiden saavuttaminen, tietojärjestelmien ajantasaisuudesta huolehtiminen sekä rahaliikenteen häiriöihin varautuminen. Vuoden 2011 aikana riskeihin kyettiin vastaamaan sillä tavoin, ettei tavoitteiden saavuttamiseen kriittisesti vaikuttavia strategisen tason riskejä toteutunut.

Riskienhallintaprosessin tueksi on valmisteltu sähköisen riskienhallintajärjestelmän käyttöönottoa. Järjestelmä on kaikkien yksiköiden, prosessien ja projektien käyttöön tuleva ajantasainen työkalu, joka otetaan käyttöön alkuvuodesta 2012. Järjestelmän avulla voidaan seurata riskienhallintatoimenpiteiden toteutumisen kustannuksia, astetta ja vaikutusta.

Kokonaisvastuu riskienhallinnasta on pääjohtajalla ja hallituksella. Hallitus arvioi vuosittain riskienhallintaa ja hyväksyy Kelan koko toimintaa kattavan riskienhallintasuunnitelman. Johto vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta.

Kelan palveluverkko ja organisaatio

Kelassa on vuoden 2012 alusta yhteensä 24 vakuutuspiiriä ja 215 toimistoa. Yhteispalvelusopimuksia on 143. Toimistopalvelua on harkiten korvattu yhteispalvelulla muiden julkisten tahojen kanssa. Verkkoasiointipalveluja on kehitetty aktiivisesti. Hakemuksista 17 % tehtiin verkossa. Innokkaimmin verkkoasiointia käyttävät opiskelijat ja lapsiperheet.

Vuoden 2011 aikana valmistui palveluverkkotyöryhmän muistio sekä aluehallintaselvitys. Hallitus on käsitellyt palveluverkon kehitystä iltakoulussaan sekä kokouksessaan päättänyt, että käynnistetään hanke, jossa tehdään yksityiskohtainen, konkreettinen suunnitelma palveluverkkokokonaisuuden, asiakaspalvelun ja ratkaisutoiminnan järjestämisestä ja aluehallinnon organisointimuutoksista.

Hallitus päätti yhdistää Länsi-Suomen ja Lounais-Suomen vakuutusalueet Länsi-Suomen vakuutusalueeksi 1.1.2012 lukien, aloittaa valmistelut Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen vakuutusalueiden yhdistämiseksi 1.1.2013 lukien sekä asetti tavoitteeksi kaksiportaiseen hallintoon siirtymisen 1.1.2015 mennessä. Lisäksi päätettiin käynnistää valmistelu Kansaneläkelaitoksesta

annetun lain 10 §:ää koskevan muutosesityksen tekemiseksi sosiaali- ja terveysministeriölle.

Päätettiin myös muuttaa Ahvenanmaan vakuutuspiiri Länsi-Suomen vakuutusalueen alaiseksi erityisyksiköksi 1.1.2012 lukien ja vahvistaa erityisyksikön nimeksi ruotsiksi FPA Åland ja suomeksi Kela Ahvenanmaa.

Rahoitus

Kelan etuusrahastot ovat kansaneläkerahasto, sairausvakuutusrahasto ja sosiaaliturvan yleisrahasto. Kaikilla rahastoilla on omat toimintakulunsa.

Kelan kokonaiskulut olivat 12 910 milj. euroa vuonna 2011. Siitä etuuskuluja oli 12 471 milj. euroa ja toimintakuluja 439 milj. euroa, johon sisältyvät 28,4 milj. euron osakesiirrot eläkevastuu-rahastoon. Kokonaiskulut lisääntyivät edellisvuodesta 2,6 %.

Kelan tuotot olivat yhteensä 12 850 milj. euroa. Ne vähenivät edellisvuodesta 0,8 %. Valtion osuus rahoituksesta oli 69 %, vakuutettujen 13 %, työnantajien 12 %, kuntien 5 % ja muiden tuottojen 1 %.

Sijoitustoiminta

Kelan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman. Sijoitustoiminnan tavoitteita ovat varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus sekä sijoitusten asianmukainen monipuolisuus ja hajauttaminen.

Kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvan yleisrahaston sijoitustoiminnan painopiste on kassavarojen sijoittamisessa. Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Eläkevastuurahaston omaisuuden allokoinnilla pyritään paitsi kasvattamaan rahaston tuottoa myös varautumaan myöhemmin vaadittavaan sijoitusten hyvään rahaksi muutettavuuteen. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Vuosi 2011 oli erityisesti euroalueen ongelmien vuoksi sijoittajille vaikea, ja Kelan rahastojen sijoitusten tuotot jäivätkin negatiivisiksi. Kansaneläkerahaston osakkeiden markkina-arvo ennen eläkevastuurahastoon tilinpäätöksen yhteydessä tehtyä 28,4 milj. euron osakesiirtoa laski noin 42,6 %, kun se edellisvuonna nousi 23 %. Eläkevastuurahaston tuotto ennen edellä mainittua kansaneläkerahastosta tilinpäätöksen yhteydessä tehtyä osakesiirtoa oli -20,9 %, kun taas edellisen vuoden tuotto oli positiivinen 13,6 %. Kelan vuoden 2011 osinkotuotot nousivat edellisen vuoden 26,5 milj. eurosta 28,8 milj. euroon. Kansan-

eläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvan yleisrahaston kassavarojen yhteenlaskettu kuukausittainen keskiarvo oli 1 118 milj. euroa (edellisvuonna 926 milj. euroa). Kassavarojen kesrikorko oli 1,19 % (edellisvuonna 0,57 %).

Eläkevakuutuksen rahoitus

Eläkevakuutuksen etuuskulut olivat 3 505 milj. euroa ja toimintakulut 112 milj. euroa. Etuuskulut lisääntyivät 3,1 % edellisvuodesta. Maaliskuun alusta lähtien alettiin pienintä eläketurvaa saaville maksaa takuueläkettä.

Valtio rahoittaa eläkevakuutuksen kulut kokonaan. Työntajien kansaneläkemaksu poistettiin jo vuoden 2010 alusta lukien. Kansaneläkerahaston rahoitusomaisuudelle on säädetty kuluihin suhteutettu vähimmäistaso, joka on vuodesta 2010 lähtien ollut 3,5 % kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskuluista.

Sairausvakuutuksen rahoitus

Sairausvakuutuksen etuudet kuntoutus mukaan lukien olivat 4 412 milj. euroa. Etuudet lisääntyivät edellisvuodesta 4,1 %. Sairausvakuutuksen etuuksista työtulovakuutuksen etuuksia oli 2 279 milj. euroa ja sairaanhoitovakuutuksen etuuksia 2 133 milj. euroa. Toimintakulut olivat 194 milj. euroa. Sairausvakuutuksen tuotot olivat yhteensä 4 566 milj. euroa.

Työtulovakuutus sisältää sairauspäivärahat, vanhempainpäivärahat ja kuntoutusrahat sekä työterveyshuollon lukuun ottamatta Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle maksettavia korvauksia. Työtulovakuutuksen etuudet lisääntyivät edellisvuodesta 3,4 %. Työnantajat, palkansaajat ja yrittäjät sekä valtio rahoittavat työtulovakuutuksen. Työnantajan sairausvakuutusmaksua kertyi 1 593 milj. euroa ja palkansaajien sekä yrittäjien

päivärahamaksua 647 milj. euroa. Valtion osuus oli 122 milj. euroa.

Sairaanhoitovakuutus sisältää sairaanhoitokorvaukset, kuten lääkekorvaukset, sekä kuntoutuspalvelut. Sairaanhoitovakuutuksen etuudet lisääntyivät edellisvuodesta 4,8 %. Sairaanhoitovakuutuksen etuuksista noin 60 % on lääkekorvauksia. Ne kääntyivät 3 %:n kasvuun edellisvuonna tapahtuneen vähenemisen jälkeen. Sairaanhoitovakuutuksen rahoitus jakautuu puoliksi vakuutettujen ja valtion kesken. Palkansaajilta, yrittäjiltä ja etuudensaajilta perittävää sairaanhoitomaksua kertyi 1 048 milj. euroa. Valtion osuus sairaanhoitovakuutuksen etuuksiin ja toimintakuluihin oli 1 116 milj. euroa.

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuudelle on säädetty kuluihin suhteutettu 8 %:n vähimmäistaso sekä neljän prosenttiyksikön liikkumavara, jonka puitteissa rahoitusomaisuus voi vaihdella ilman vaikutusta seuraavan vuoden vakuutusmaksuperusteisiin.

Sosiaaliturvan yleisrahasto

Rahastosta maksetaan mm. työttömyysturvaetuudet, lapsiperheiden etuudet ja opintoetuudet. Vuoden 2011 maaliskuun alusta lukien lapsilisät ja lastenhoidon tuet sidottiin kansaneläkeindeksiin.

Vuonna 2011 sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettiin etuuksia 4 553 milj. euroa ja toimintakuluja 134 milj. euroa. Etuuskulut lisääntyivät 0,9 % edellisvuodesta. Valtio rahoitti sosiaaliturvan yleisrahaston etuuksista 3 902 milj. euroa ja toimintakulut kokonaan. Kunnat rahoittivat lastenhoidon tukea ja työmarkkinatukea yhteensä 587 milj. eurolla. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua tilitettiin työttömyysturvan rahoitukseen 63 milj. euroa.

Toimintakulut

Toimintakulut ilman 28,4 milj. euron suuruisia osakesiirtoja eläkevastuurahastoon olivat 410,7 milj. euroa vuonna 2011. Ne kasvoivat edellisvuodesta 4,0 %. Toimintakulujen yhteismäärä oli 439,1 milj. euroa, mikä on 3,4 % kokonaiskuluista.

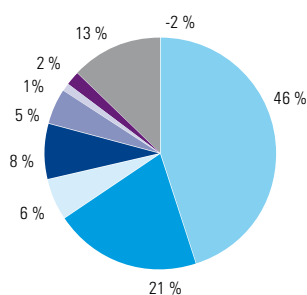
Toimintakulut kohdennetaan etuusrahastoille prosenttiosuukin. Kansaneläkerahaston osuus oli 20,4 %, sairausvakuutusrahaston 47,1 % ja sosiaaliturvan yleisrahaston 32,5 %.

Palkka- ja palkkiokulut olivat 200,1 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 3,0 %. Henkilösivukulut yhteensä olivat 92,5 milj. euroa. Siitä osakesiirtoja oli 28,4 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen ja tuottojen yhteismäärä oli 89,3 milj. euroa. Muista toimintakuluista atk-käyttökuluja oli 26,9 milj. euroa. Käyttöomaisuuden poistoja oli 9,9 milj. euroa. Toimintakuluja vähentäviä tuottoja oli 7,3 milj. euroa.

Ostopalveluiden yhteismäärä oli 57,2 milj. euroa. Verohallinnolle maksettavat verotuskustannukset olivat 25,0 milj. euroa ja pysyivät edellisvuoden tasolla. Muut ostopalvelut olivat yhteensä 32,2 milj. euroa, ja niistä kasvoivat ainoastaan tulkkausvälityskustannukset. Vammaisten tulkkauspalvelun toimeenpano siirtyi Kelan tehtäväksi 1.9.2010.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2011

Toimintakulut yhteensä 439,1 milj. €

Palkat ja palkkiot	200,1
Henkilösivukulut	92,5
Atk-käyttökulut	26,9
Hallintokulut	32,3
Toimitilakulut	22,9
Muut toimintakulut sekä KanTa-hankkeen tuotot ja kulut	4,6
Käyttöomaisuuden poistot	9,9
Ostopalvelut	57,2
Tuotot (ilman KanTa-hanketta)	-7,3

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 1 844,4 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 914,7 milj. euroa. Täysi eläkevastuu lisääntyi kertomusvuonna 63 milj. euroa, mikä johtui eläkkeiden ja eläkekertymän kasvusta.

Kannatusmaksuilla katettu eläkevastuu on täydestä vastuusta 41 %. Työntekijäin eläkemaxulla katetun vastuun määrä oli 42,0 milj. euroa. Katettavan eläkevastuun määrä vuoden 2011 lopussa oli yhteensä 798,2 milj. euroa. Tämän lisäksi eläkevastuurahastossa oli varoja noin 104,2 milj. euroa.

Eläkevastuurahastoon suoritettiin työnantajan kannatusmaksuna 64,6 milj. euroa, josta 28,4 milj. euroa katettiin osakesiirrolla kansaneläkerahastosta. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaxua 10,9 milj. euroa, josta 3,2 milj. euroa käytettiin eläkevastuun katteen lisäykseksi. Toimisuhte-eläkkeitä Kela maksoi kaikkiaan 76,2 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 6,7 %.

TYÖNANTAJAN SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUPERUSTEET, % MAKSETTUJEN PALKKOJEN MÄÄRÄSTÄ

Sairausvakuutusmaksu	2010	2011	2012
Kaikki työnantajat	2,23	2,12	2,12

VAKUUTETUN SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUPERUSTEET

	2010	2011	2012
Palkansaajat ja MYEL-vakuutetut yrittäjät			
sairaanhoitomaksu ¹	1,47	1,19	1,22
päivärahamaksu ²	0,93	0,82	0,82
YEL-vakuutetut yrittäjät			
sairaanhoitomaksu ¹	1,47	1,19	1,22
päivärahamaksu ²	1,05	0,92	0,97
Eläkkeen- ja etuudensaajat			
sairaanhoitomaksu ¹	1,64	1,36	1,39

¹ Prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta ansiotulosta, yrittäjillä prosenttia nettotyötulosta.

² Prosenttia veronalaisesta palkkatulosta ja yrittäjien työtulosta.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Parasta palvelua, sosiaalista turvaa ja elämän voimaa

Kelan hallitus on hyväksynyt Kelan uuden vision Parasta palvelua, sosiaalista turvaa ja elämän voimaa. Parasta palvelua tarkoittaa, että palvelumme on asiakkaiden tarpeista lähtevää, aktiivista ja ennakoivaa. Sosiaalista turvaa tarkoittaa kestävä, yhteiskunnallisesti ja yksilöön vaikuttavaa toimintaa yhteistyössä kumppaneidemme kanssa. Elämän voimaa tarkoittaa, että haluamme toimia lähellä asiasta, inhimillisesti, olla tukena muutoksissa ja tarjota voimaa kohdata elämän haasteet.

Uusi strategiamme luo selkeät viitat toimintamme kehittämiseksi. Vahvistamme asiakasläheistä ja prosessimaista toimintatapaa Kelassa. Strategia viedään käytäntöön laajoissa kehittämishankkeissa, jotka yhdessä muodostavat ohjelman Kohti uutta Kela 2012–2015.

Tavoitteenamme on asiakasymmärryksen syventäminen, luottamuksen vahvistaminen ja asiointiprosessin laadun ja tehokkuuden kehittäminen. Haluamme huomioida vahvemmin erilaisten asiakasryhmien tarpeet. Uudistamme palvelumalleja ja asiakkaan ohjausta niin, että jokainen saa omissa elämäntilanteissaan parasta palvelua sopivassa palvelukanavassa.

Yksinkertaistamme hakemuslomakkeita ja karsimme liitteitä sekä uudistamme kirjeet ja päätökset selkeämmiksi. Kehitämme myös uusia tapoja etuuksien hakemiseen ja parannamme verkkoasiointia. Kutsumme asiakkaat ja yhteistyökumppanit aktiivisesti mukaan palvelumme kehittämiseen.

Pyrimme siihen, että Kelan toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä. Kehitämme prosessimme laatua ja tehokkuutta. Etuustietojärjestelmien uudistaminen on tärkeä haasteemme. Lähivuosina uudistamme asiakaspalvelun ja ratkaisutoiminnan järjestämisen. Kevennämme myös rakenteita: tavoitteenamme on siirtää kaksiportaiseen hallintomalliin vuoteen 2015 mennessä.

Kela on vastuullinen työnantaja, joka kannustaa henkilöstöä uudistumaan ja uudistamaan. Jotta onnistumme tarjoamaan parasta palvelua, on henkilöstömme työhyvinvoinnin ja osaamisen oltava huipputasoa.

Yhteistyöllä enemmän

Rakennamme tulevaisuuden Kela määrätietoisesti toimimalla ennakkoluulottomasti yhteistyössä asiakkaiden ja kumppaneidemme kanssa.

On entistä tärkeämpää, että Kelalla on toimivat verkostot sidosryhmien kanssa. Rakennamme yhdessä toimivat palveluprosessit. Ylläpidämme vahvoja luottamussuhteita verkostokumppaneihimme ja teemme tavoitteellista yhteistyötä heidän kanssaan yhteisten asiakkaidemme palvelemiseksi.

Otamme huomioon kansainvälistymisen ja sen tuomat mahdollisuudet myös palvelutoimintaa kehittäessämme. Lisäämme

yhteistyötä ulkomaisten kumppaneidemme kanssa ja teemme vertailuja muiden toimijoiden parhaisiin käytäntöihin. Uudelaisten innovaatioiden etsiminen korostaa myös Kelassa tehtävän tutkimuksen ja suunnittelun merkitystä toimintamme ja toimintaympäristön kehittämisessä.

Ihmisläheinen viestintä ja yhtenäinen ilme

Viestintä tukee parasta palvelua. Asiakasviestintämme on ihmisläheistä, ja siitä näkyy palveluhenkisyys. Kehitämme edelleen päätöksiä, kirjeitä, lomakkeita, visuaalista ilmettä sekä Kelan internetsivuja, esitteitä ja lehtiä.

Kelan viestinnän painopistealueet ovat osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun, työyhteisöviestinnän parantaminen, asiakasviestinnän kehittäminen, sidosryhmäviestinnän edistäminen ja Kelan maineen parantaminen.

Yhteiskunnallinen vastuullisuus Kelassa

Kela ottaa toiminnassaan huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja ekologiset näkökohdat.

Sosiaalinen vastuullisuus tarkoittaa, että kaikilla on oikeus palveluihin ja etuuksiin yhdenvertaisesti.

Ekologisessa vastuullisuudessa hyvä ympäristöasioiden hoito on tärkeä osa toimintamme laatua. Toimimme turvallisen ja puhtaan elinympäristön puolesta eettisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Taloudellisessa vastuullisuudessa arvostamme hyvän hallintotavan noudattamista, huolellista talouden suunnittelua ja vastuullista sijoittamista.

On tärkeää huolehtia osaltamme Kelan rahoituksen kestäväyydestä.

Luotamme henkilöstöön

Tietotekniikan avulla voimme parantaa palvelujemme käyttöä ja saatavuutta. Uusien teknologioiden rakentaminen ja käyttöönotto sekä olemassa olevien tehokkaampi hyödyntäminen luovat uusia mahdollisuuksia asiakasläheisen palvelun laadun ja tuotavuuden parantamiseen.

Kelalaisten asiantuntemusta arvostetaan. Kela on hyvin johdettu, ja sen työyhteisöt ovat toimivia. Kelassa huolehditaan henkilöstön työkyvystä, työssä jaksamisesta ja työhyvinvoinnista. Luotamme henkilöstömme osaamiseen palveluiden kehittämisessä.

Talous

Vuonna 2012 Kelan kokonaiskulujen arvioidaan lisääntyvän noin 13,7 mrd. euroon eli noin 6 % vuodesta 2011. Vuoden 2012 alusta lukien Kelan toimeisuhde-eläkkeiden toimeenpano siirrettiin Kevalle.

Kelaan perustettiin KanTa-palveluiden hoitamista varten uusi rahasto, palvelurahasto.

TULOSLASKELMA (1 000 euroa)

	2011	2010
TUOTOT		
Kansaneläkevakuutus		
Työnantajien maksut	-1 374	-45 652
Valtion osuus etuuksista	-3 507 207	-3 333 675
Kansaneläkevakuutus yhteensä	-3 508 581	-3 379 327
Sairausvakuutus		
Työtulovakuutus		
Vakuutusmaksut	-2 240 099	-2 296 753
Valtion osuus etuuksista	-122 309	-120 352
Takautumissuoritukset	-1	-4
Työtulovakuutus yhteensä	-2 362 409	-2 417 109
Sairaanhoitovakuutus		
Vakuutusmaksut	-1 047 911	-1 256 358
Valtion osuus etuuksista	-1 056 536	-1 065 102
Saadut EU-korvaukset	-28 839	-24 085
Takautumissuoritukset	-513	-538
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	-2 133 798	-2 346 083
Sairausvakuutus yhteensä	-4 496 207	-4 763 192
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Valtion osuus etuuksista	-3 901 579	-3 882 881
Kuntien osuus etuuksista	-587 034	-588 583
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	-63 000	-40 245
Muut tuotot	-1 460	-981
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-4 553 073	-4 512 689
Sijoitusten tuotot ja kulut	-13 170	-25 203
Rahoitustuotot ja kulut	-13 408	-5 530
Muut tuotot ja kulut	-521	-191
Tuotot yhteensä	-12 584 960	-12 686 132
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	3 505 277	3 400 298
Työtulovakuutus	2 279 059	2 204 128
Sairaanhoitovakuutus	2 133 351	2 034 772
Työttömyysturvaetuudet	1 133 651	1 096 759
Lapsiperheiden etuudet	1 994 360	1 990 694
Opintoetuudet	822 106	845 278
Asumistuki	552 359	530 081
Muut etuudet	50 597	49 877
Kulut yhteensä	12 470 760	12 151 887
Etuuskate	-114 200	-534 245

	2011	2010
TOIMINTAKULUT		
Tuotot	-14 091	-15 987
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	200 075	194 206
Henkilösivukulut	92 537	99 406
Henkilöstökulut yhteensä	292 612	293 612
Muut toimintakulut	103 364	100 848
Ostopalvelut	57 159	54 678
Toimintakulut yhteensä	439 136	433 196
Valtion osuus toimintakuluista	-264 616	-261 559
Kuntoutusvarauksen muutokset	6 954	5 499
Investointituotot	-92	-45
Ylijäämä + / alijäämä -	-67 181	357 154
ELÄKEVASTUURAHASTON TUOTOT		
Kannatusmaksut	-64 620	-72 557
Omaisuuksien tuotot	58 119	-32 653
Muut tuotot ja kulut	0	-4
Työntekijöiden eläkemaksut	-10 873	-10 017
Vilma-laitosten hyvitykset	-2 688	-2 156
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-1 809	-2 003
Tuotot yhteensä	-21 872	-119 390
ELÄKEVASTUURAHASTON KULUT		
Toimisuhte-eläkkeet yhteensä	76 154	71 386
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	2 996	2 461
Muut kulut yhteensä	-26	-21
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	28 877	37 473
Kulut yhteensä	108 000	111 299
Ylijäämä + / alijäämä -	-86 129	8 092
Ylijäämä + / alijäämä - rahastot yhteensä	-153 310	365 245

TASE (1 000 euroa)

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	5 106	7 684
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	5 106	7 684
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	58 375	59 456
Perusparannukset	21 544	20 395
Koneet ja kalusto	10 260	6 723
KanTa-hankkeen investoinnit	4 359	5 184
Ennakkomaksut	5 416	5 659
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	99 954	97 416
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	55 887	56 486
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	55 887	56 486
Muut sijoitukset		
Osakkeet	72 937	176 641
Muut sijoitukset yhteensä	72 937	176 641
Sijoitukset yhteensä	128 824	233 128
Pysyvät vastaavat yhteensä	233 883	338 228
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	1 999	4 906
Myyntisaamiset	3 029	2 581
Siirtosaamiset	474	1 097
Muut saamiset	7 793	8 260
Ennakkomaksut	156 052	150 874
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	169 348	167 717
Rahoitusarvopaperit	0	426 896
Rahat ja pankkisaamiset	981 429	708 769
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 150 776	1 303 382
Vastaavaa yhteensä	1 384 660	1 641 611
ELÄKEVASTUURAHASTON VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Korkorahastot	231 558	218 948
Osakkeet ja osuudet	595 072	827 979
Muut sijoitukset	47 206	47 300
Sijoitukset yhteensä	873 836	1 094 228
Pysyvät vastaavat yhteensä	873 836	1 094 228
Eläkevastuurahaston vajuus	27 423	35 515
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	2	284
Saamiset Vilma-laitoksilta	968	572
Saamiset Kevalta	5 310	0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 280	5 633
Rahat ja pankkisaamiset	22 320	34 905
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	28 600	40 537
Vastaavaa yhteensä	929 860	1 170 280
Vastaavaa rahastot yhteensä	2 314 519	2 811 891

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
Oma pääoma		
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-141 957	-208 119
Rahaston muutos	20 507	66 162
Kansaneläkerahasto yhteensä	-121 450	-141 957
Tilikauden tulos	-20 507	-66 162
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-713 950	-290 680
Rahaston muutos	46 766	-423 270
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-667 184	-713 950
Tilikauden tulos	-46 766	423 270
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-45	0
Rahaston muutos	-92	-45
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-138	-45
Tilikauden tulos	92	45
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-223 914	-203 360
Rahaston muutos	84 106	-20 554
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-139 808	-223 914
Alijäämä	67 181	0
Ylijäämä	0	-357 154
Oma pääoma yhteensä	-928 579	-1 079 866
Varaukset		
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-46 084	-40 585
Varauksen lisäys	-98 799	-105 524
Varojen käyttö	91 845	100 025
Kuntoutusvaraus yhteensä	-53 038	-46 084
Varaukset yhteensä	-53 038	-46 084
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-213 778	-242 285
Rahastojen väliset velat	-1 514	-5 191
Ostovelat	-5 342	-6 709
Siirtovelat	-40 830	-41 068
Muut lyhytaikaiset velat	-141 579	-220 407
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-403 042	-515 660
Vieras pääoma yhteensä	-403 042	-515 660
Vastattavaa yhteensä	-1 384 660	-1 641 611
ELÄKEVASTUURAHASTON VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Eläkevastuurahasto		
Katettava vastuu vuoden alussa	-769 326	-731 853
Katettavan vastuun lisäys/vähennys	-28 877	-37 473
Eläkevastuurahasto yhteensä	-798 203	-769 326
Muu oma pääoma	86 129	-8 092
Tilikauden tulos	-86 129	8 092
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-391 445	-161 254
Rahaston lisäys/vähennys	175 801	-230 191
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-215 645	-391 445
Ylijäämä	0	-8 092
Alijäämä	86 129	0
Oma pääoma yhteensä	-927 719	-1 168 863
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat	-488	0
Siirtovelat	-179	-2
Muut lyhytaikaiset velat	0	-6
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-1 474	-1 409
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-2 141	-1 417
Vieras pääoma yhteensä	-2 141	-1 417
Vastattavaa yhteensä	-929 860	-1 170 280
Vastattavaa rahastot yhteensä	-2 314 519	-2 811 891

TULOSLASKELMAT JA TASEET RAHASTOITTAIN

Tuloslaskelma (1 000 euroa)

KANSANELÄKEVAKUUTUS	2011	2010
TUOTOT		
Vakuutusmaksut	-1 374	-45 652
Valtion osuus etuuksista	-3 507 207	-3 333 675
Sijoitusten tuotot ja kulut	-13 170	-25 203
Rahoitustuotot ja kulut	-1 401	-711
Muut tuotot ja kulut	-211	4
Tuotot yhteensä	-3 523 363	-3 405 237
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	3 505 277	3 400 298
Etuuskulut yhteensä	3 505 277	3 400 298
Etuuskate	-18 086	-4 939
Kevan osuus toimintakuluista	112 006	114 819
Valtion osuus toimintakuluista	-73 413	-43 718
Ylijäämä + / alijäämä -	-20 507	-66 162
SAIRAUSVAKUUTUS	2011	2010
TUOTOT		
Työtulovakuutus		
Vakuutusmaksut		
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	-646 855	-723 206
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	-1 593 244	-1 573 547
Vakuutusmaksut yhteensä	-2 240 099	-2 296 753
Valtion osuudet etuuksista	-122 309	-120 352
Takautumissuoritukset	-1	-4
Työtulovakuutus yhteensä	-2 362 409	-2 417 109
Sairaanhoitovakuutus		
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu	-1 047 911	-1 256 358
Takautumissuoritukset	-513	-538
Valtion osuus sairaanhoitovakuutukseen	-1 056 536	-1 065 102
Saadut EU-korvaukset	-28 839	-24 085
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	-2 133 798	-2 346 083
Rahoitustuotot ja kulut	-9 802	-3 553
Muut tuotot ja kulut	-316	-203
Tuotot yhteensä	-4 506 326	-4 766 947
KULUT		
Työtulovakuutus		
Päivärahasuoritukset	1 983 653	1 921 925
Työterveyshuolto	295 405	282 203
Työtulovakuutus yhteensä	2 279 059	2 204 128
Sairaanhoitovakuutus		
Sairaanhoitokorvaukset	1 811 671	1 742 504
Työterveyshuolto	22 933	21 781
Kuntoutuspalvelut	267 164	242 712
Muut etuudet	31 582	27 775
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	2 133 351	2 034 772
Etuuskulut yhteensä	4 412 410	4 238 900
Etuuskate	-93 916	-528 047
Toimintakulut (savan osuus)	193 519	186 396
Valtion osuus toimintakuluista yhteensä	-59 790	-87 117
Kuntoutusvarauksen muutos	6 954	5 499
Ylijäämä + / alijäämä -	-46 766	423 270

SOSIAALITURVAN YLEISRAHASTO	2011	2010
TUOTOT		
Valtion osuus etuuksista	-3 901 579	-3 882 881
Kuntien osuus etuuksista		
Kuntien suoritukset lastenhoidon tukeen	-444 283	-443 443
Kuntien suoritukset työmarkkinatuen passiiviosaan	-142 751	-145 140
Kuntien osuus etuuksista yhteensä	-587 034	-588 583
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	-63 000	-40 245
Muut tuotot		
Takautumissuoritukset työnantajilta	-17	-19
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-1 229	-732
ETA-työttömyyskorvaukset	-210	-230
Ahvenanmaan suoritukset vammaisten tulkkaukspalveluun	-4	0
Muut tuotot	-1 460	-981
Rahoitustuotot ja kulut	-2 204	-1 266
Muut tuotot ja kulut	7	7
Tuotot yhteensä	-4 555 271	-4 513 948
KULUT		
Työttömyysturvaetuudet	1 133 651	1 096 759
Lapsiperheiden etuudet	1 994 360	1 990 694
Opintoetuudet	822 106	845 278
Asumistuki	552 359	530 081
Muut etuudet	50 597	49 877
Kulut yhteensä	4 553 073	4 512 689
Etuuskate	-2 198	-1 259
Toimintakulut	133 611	131 982
Valtion osuus toimintakuluista	-131 413	-130 723
Investointituotot	-92	-45
Ylijäämä + / alijäämä -	92	45
ELÄKEVASTUURAHASTO	2011	2010
TUOTOT		
Kannatusmaksut	-64 620	-72 557
Omaisuuksien tuotot	58 119	-32 653
Muut tuotot ja kulut	0	-4
Työntekijöiden eläkemaksut	-10 873	-10 017
Vilma-laitosten hyvitykset	-2 688	-2 156
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-1 809	-2 003
Tuotot yhteensä	-21 872	-119 390
KULUT		
Toimisuhte-eläkkeet	76 154	71 386
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	2 996	2 461
Muut kulut	-26	-21
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	28 877	37 473
Kulut yhteensä	108 000	111 299
Ylijäämä + / alijäämä -	-86 129	8 092

TULOSLASKELMAT JA TASEET RAHASTOITTAIN

Tase (1 000 euroa)

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
KANSANELÄKEVAKUUTUS		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	1 315	2 515
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 315	2 515
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	35 073	35 505
Perusparannukset	10 276	10 401
Koneet ja kalusto	2 394	1 853
KanTa-hankkeen investoinnit	4 359	5 184
Ennakkomaksut	3 738	3 787
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	55 841	56 731
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	22 773	22 484
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	22 773	22 484
Muut sijoitukset		
Osakkeet	72 937	176 641
Muut sijoitukset yhteensä	72 937	176 641
Sijoitukset yhteensä	95 710	199 125
Pysyvät vastaavat yhteensä	152 865	258 371
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	488	0
Myyntisaamiset	756	666
Siirtosaamiset	-7	163
Muut saamiset	27	91
Ennakkomaksut	0	14
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 264	933
Rahoitusarvopaperit	0	46 896
Rahat ja pankkisaamiset	216 103	164 900
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	217 366	212 729
Vastaavaa yhteensä	370 232	471 100
SAIRAUSVAKUUTUS		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	2 474	4 107
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 474	4 107
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	23 302	23 951
Perusparannukset	9 228	8 568
Koneet ja kalusto	5 069	3 511
Ennakkomaksut	4 207	4 322
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	41 807	40 351
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	33 372	34 261
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	33 372	34 261
Sijoitukset yhteensä	33 372	34 261
Pysyvät vastaavat yhteensä	77 653	78 718
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	1 251	2 380
Myyntisaamiset	1 454	1 243
Siirtosaamiset	496	850
Muut saamiset	7 766	7 129
Ennakkomaksut	106 697	103 852
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	117 663	115 453
Rahoitusarvopaperit	0	350 000
Rahat ja pankkisaamiset	662 561	390 768
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	780 224	856 221
Vastaavaa yhteensä	857 877	934 940

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
SOSIAALITURVAN YLEISRAHASTO		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	1 317	1 063
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 317	1 063
Aineelliset hyödykkeet		
Perusparannukset	2 039	1 426
Koneet ja kalusto	2 797	1 358
Ennakkomaksut	-2 530	-2 450
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 306	334
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-258	-258
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	-258	-258
Sijoitukset yhteensä	-258	-258
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 365	1 139
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	261	2 526
Myyntisaamiset	820	672
Siirtosaamiset	-15	84
Muut saamiset	0	1 041
Ennakkomaksut	49 355	47 009
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	50 420	51 331
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	50 420	51 331
Rahoitusarvopaperit	0	30 000
Rahat ja pankkisaamiset	102 766	153 101
Vastaavaa yhteensä	156 551	235 571
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Korkorahastot	231 558	218 948
Osakkeet ja osuudet	595 072	827 979
Muut sijoitukset	47 206	47 300
Sijoitukset yhteensä	873 836	1 094 228
Pysyvät vastaavat yhteensä	873 836	1 094 228
Eläkevastuurahaston vajaus	27 423	35 515
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	2	284
Saamiset Vilma-laitoksilta	968	572
Saamiset Kevalta	5 310	0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 280	5 633
Rahat ja pankkisaamiset	22 320	34 905
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	28 600	40 537
Vastaavaa yhteensä	929 860	1 170 280

TULOSLASKELMAT JA TASEET RAHASTOITTAIN

Tase (1 000 euroa)

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
KANSANELÄKEVAKUUTUS		
Oma pääoma		
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-141 957	-208 119
Rahaston lisäys/vähennys	20 507	66 162
Kansaneläkerahasto yhteensä	-121 450	-141 957
Tilikauden tulos	-20 507	-66 162
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-172 579	-152 025
Rahaston lisäys/vähennys	83 160	-20 554
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-89 418	-172 579
Alijäämä	20 507	66 162
Oma pääoma yhteensä	-210 868	-314 536
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-130 207	-128 101
Rahastojen väliset velat	-1 018	-4 844
Ostovelat	-1 257	-1 531
Siirtovelat	-13 480	-13 631
Muut lyhytaikaiset velat	-13 349	-8 379
Tilitettava arvonlisävero	-51	-78
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-159 363	-156 564
Vieras pääoma yhteensä	-159 363	-156 564
Vastattavaa yhteensä	-370 232	-471 100
SAIRAUSSAKUUTUS		
Oma pääoma		
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-713 950	-290 680
Rahaston lisäys/vähennys	46 766	-423 270
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-667 184	-713 950
Tilikauden tulos	-46 766	423 270
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-51 335	-51 335
Rahaston lisäys/vähennys	946	0
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-50 389	-51 335
Ylijäämä	0	-423 270
Alijäämä	46 766	0
Oma pääoma yhteensä	-717 573	-765 285
Varaukset		
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-46 084	-40 585
Varauksen lisäys	-98 799	-105 524
Varojen käyttö	91 845	100 025
Kuntoutusvaraus yhteensä	-53 038	-46 084
Varaukset yhteensä	-53 038	-46 084
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-31 887	-65 657
Rahastojen väliset velat	-2	-347
Ostovelat	-2 572	-3 215
Siirtovelat	-25 655	-26 078
Muut lyhytaikaiset velat	-27 149	-28 274
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-87 266	-123 570
Vieras pääoma yhteensä	-87 266	-123 570
Vastattavaa yhteensä	-857 877	-934 940

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
SOSIAALITURVAN YLEISRAHASTO		
Oma pääoma		
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-45	0
Rahaston lisäys/vähennys	-92	-45
Sosiaaliturvan yleisrahasto	-138	-45
Tilikauden tulos	92	45
Ylijäämä	-92	-45
Oma pääoma yhteensä	-138	-45
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-51 683	-48 527
Rahastojen väliset velat	-493	0
Ostovelat	-1 512	-1 963
Siirtovelat	-1 695	-1 360
Muut lyhytaikaiset velat	-101 029	-183 676
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-156 413	-235 526
Vieras pääoma yhteensä	-156 413	-235 526
Vastattavaa yhteensä	-156 551	-235 571
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Oma pääoma		
Eläkevastuurahasto		
Katettava vastuu vuoden alussa	-769 326	-731 853
Katettavan vastuun lisäys/vähennys	-28 877	-37 473
Eläkevastuurahasto yhteensä	-798 203	-769 326
Muu oma pääoma	86 129	-8 092
Tilikauden tulos	-86 129	8 092
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-391 445	-161 254
Rahaston lisäys/vähennys	175 801	-230 191
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-215 645	-391 445
Ylijäämä	0	-8 092
Ylijäämä	86 129	0
Oma pääoma yhteensä	-927 719	-1 168 863
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat	-488	0
Siirtovelat	-179	-2
Muut lyhytaikaiset velat	0	-6
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-1 474	-1 409
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-2 141	-1 417
Vieras pääoma yhteensä	-2 141	-1 417
Vastattavaa yhteensä	-929 860	-1 170 280

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet

Tilinpäätöksessä esitetään Kelan tuloslaskelma ja tase yhdistettynä siten, että kansaneläkevuokituksen, sairausvakuutuksen ja sosiaaliturvan yleisrahaston luvut on yhdistetty. Eläkevastuurahasto esitetään omakatteisena rahastona. Yhdistetystä taseesta on eliminoitu kansaneläkevuokituksen, sairausvakuutuksen ja sosiaaliturvan yleisrahaston väliset erät. Yhdistetyn tuloslaskelman ja taseen lisäksi kustakin osasta on oma tuloslaskelmansa ja taseensa.

Tilinpäätöksen perusteet noudattavat valtuutettujen päätöksen mukaisesti pääosin maksu-perustetta etuuksien osalta. Olennaisia suoriteperusteisia kirjauseriä ovat rahastojen väliset tilitykset, ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut, sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvaraus, korot, käyttö- ja sijoitusomaisuuden ostot ja myynnit, kurssierot ja vastaavat erät sekä toimintakulut.

Harkinnanvaraisen kuntoutuksen varauksen käyttö kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti kuluksi yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta ja muilta osin sitoumusperusteella. Myös varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan.

Valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytetään käypiä arvoja tilinpäätöksestä vuodesta 2006 alkaen. Aikaisemmin valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytettiin varovaisia käypiä arvoja, jotka kiinteistöjen ja toimisto-osakkeiden osalta olivat enintään 85 % käyvästä arvosta ja muiden osakkeiden osalta enintään 70 % tilinpäätöshetken arvosta.

Arvonkorotuksia ja arvonalennuksia tehtäessä on arvostusperiaatteena noudatettu valtuutettujen hyväksymiä enimmäisprosentteja vuoteen 2005 saakka. Arvonkorotukset ja niiden peruutukset on kirjattu taseeseen ja arvonalennukset ja niiden oikaisut tuloslaskelmaan. Käyvän arvon määrittelyssä on osakkeissa käytetty tilinpäätöshetken pörssikursseja. Kiinteistöjen ja kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden arvot perustuvat kiinteistöryhmän arvioihin ja osittain ulkopuolisiin arvioihin.

Toimintakulujen 40/60-jaosta kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston kesken luovuttiin vuoden 2009 alussa. Toimintakulut jaetaan kansaneläkerahastosta, sairausvakuutusrahastosta ja sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettaviksi osuuksiksi. Jo ennen kirjanpito vuoden alkua määritellään toimintalaskentaan perustuvat rahastoittaiset toimintakulujen osuusprosentit. Toimintakulut jaetaan kirjanpidon kuukausitason ja tilinpäätöslaskelmissä näiden prosenttien mukaan. Rahastojen välisiä toimintakuluosuuksia ei muuteta kesken vuoden, vaan vasta seuraavan vuoden alusta lukien, jos muutosten ennakoidaan olevan olennaisia.

Syksyllä 2010 talousosasto vahvisti toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2011 seuraavat osuudet: kansaneläkerahasto 20 %, sairausvakuutusrahasto 47 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 33 %. Prosenttiosuuksia määriteltäessä otettiin huomioon takuueläkkeen toimeenpanon Kevan toimintakuluosuutta nostava vaikutus vuonna 2011.

Ennen 1.1.2009 tehtyjen investointihankintojen poistot kohdistetaan kirjanpidossa kansaneläkerahastolle ja sairausvakuutusrahastolle jakosuhteessa 40/60. Vuodesta 2009 alkaen tehdyt käyttöomaisuusinvestoinnit ja niiden poistot kohdistetaan kansaneläkerahastolle, sairausvakuutusrahastolle ja sosiaaliturvan yleisrahastolle edellä mainittujen toimintakulujen jakosuhteiden mukaisesti. Jos investointi kohdistuu selkeästi vain osaan rahastoista tai yhteen rahastoon, kohdistetaan se sekä siitä tehtävät poistot kuitenkin vain ko. rahastoille tai rahastolle. Vammaisten tulkkauspalvelujärjestelmän investointi vuonna 2010 oli ensimmäinen kokonaan sosiaaliturvan yleisrahastoon kohdistuva investointi.

Vuoden 2011 toimintakuluosuudet poistojen kohdistamisen jälkeen ovat seuraavat: kansaneläkerahasto 20,4 %, sairausvakuutusrahasto 47,1 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 32,5 %.

Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta on tehty suunnitelman mukaiset tasapoistot. Poistoajat ovat seuraavat:

kalustoinvestoinnit	10 vuotta
atk-kone- ja laiteinvestoinnit	4 vuotta
puhelinvaihte- ja koneinvestoinnit	10 vuotta
muut kone- ja laiteinvestoinnit	5 vuotta
atk-ohjelmoinvestoinnit (ostetut)	5 vuotta
toimitilojen peruskorjaukset	5 vuotta
kiinteistöjen peruskorjaukset	20 vuotta

Vuoden 2012 toimintakuluosuudet

Kansaneläkelaitoksen talousosasto on vahvistanut toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2012 seuraavat: kansaneläkerahasto 18 %, sairausvakuutusrahasto 48 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 34 %. Poistojen todellinen jakautuminen rahastoittain muuttaa vahvistettuja prosentteja vähäisessä määrin.

2. Valtion suoritukset etuuksiin, 1 000 euroa

	Keva ¹	Sava ²	Sty ³	Yhteensä
Valtion suoritukset etuuksiin	3 507 207	1 200 617	3 901 578	8 609 402
Kansaneläkeosuus	2 344 617			2 344 617
Lapsikorotuksista	5 461			5 461
Perhe-eläkesuoritukset	34 344			34 344
Eläkkeensaajien hoitotukisuoritukset	420 603			420 603
Rintamasotilasetuuksuoritukset	47 912			47 912
Eläkkeensaajien asumistukisuoritukset	419 600			419 600
Osuus takuueläkkeistä	123 500			123 500
Lapsen hoitotukisuoritukset	71 752			71 752
Vammaistukisuoritukset	31 500			31 500
Ruokavaliokorvauksista	7 515			7 515
Vähimmäispäivärahaosuus		119 520		119 520
Osuus vanhempainpäivärahoista		962		962
Osuus yrittäjien työterveyshuollosta		603		603
Osuus maatal.yritt. työterv.huollosta		1 224		1 224
Sairaanhoidonvakuutusosuus		1 056 536		1 056 536
Työttömyysturva			926 442	926 442
Lapsiperheiden etuudet			1 550 077	1 550 077
Opintoetuudet			822 106	822 106
Asumistuki			552 359	552 359
Muut etuudet	403	21 772	50 594	79 769

¹ Kansaneläkerahasto

² Sairausvakuutusrahasto

³ Sosiaaliturvan yleisrahasto

3. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja -kulut, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Sty	Elva	Yhteensä
Sijoitusten tuotot ja kulut	-13 170	0	0	58 633	45 463
Osinkotuotot	-5 032	0	0	-23 790	-28 822
Sijoitusten myyntituotot	-16 130	0	0	-5 044	-21 174
Vuokratuotot	0	0	0	-3 706	-3 706
Arvonalennukset sijoituksista	7 992	0	0	91 173	99 165
Rahoitustuotot ja kulut	-1 401	-9 802	-2 204	-514	-13 921
Sijoitusten tuotot ja rahoitustuotot yhteensä	-14 571	-9 802	-2 204	58 119	31 542

Eläkevastuurahaston omaisuuden tuotot, 1 000 euroa

	2011	2010
Rahoitusomaisuuden korkotuotot	-514	-326
Sijoitusten korkotuotot	0	-438
Osinkotuotot	-23 790	-21 102
Vuokratuotot	-3 706	-2 699
Myyntituotot	-5 044	-9 957
Arvonalennusten muutos tuloslaskelmassa	91 173	1 869
Omaisuuden tuotot tuloslaskelmassa	58 119	-32 653

4. Henkilöstökulut, 1 000 euroa

	2011	2010	muutos
Palkat ja palkkiot	198 829	191 837	6 992
Lomapalkkavelan muutos	1 246	2 369	-1 123
Yhteensä	200 075	194 206	5 869
Kannatusmaksut	64 620	72 557	-7 937
Muut henkilösivukulut	27 917	26 849	1 068
Henkilöstökulut yhteensä	292 612	293 612	-1 000

Palkkoihin liittyvien luontoisetujen verotusarvo 5 948 5 953 -5
Hallitukselle ja johtajille on maksettu palkkoja ja palkkiota 0,8 milj. euroa.

Henkilöstön määrä

Henkilöstömäärä vuoden 2011 lopussa oli 6 146. Henkilöstön vuosityyöpäanos (htv) oli vuoden aikana 5 710.

Henkilöstömäärä prosesseissa 31.12.2011

Palvelun tuottaminen	5 092
Sisäiset palvelut	955
Toiminnan johtaminen	99
Yhteensä	6 146

5. Muut toimintakulut, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Muut toimintakulut	103 363	100 848	2 515
Atk-käyttökulut	26 871	27 546	-675
Koneiden ja kaluston käyttökulut	1 941	2 318	-377
Hallintokulut	32 255	30 966	1 289
Toimitilakulut	22 927	22 830	97
Sekalaiskulut	2 728	2 396	332
Käyttöomaisuuden poistot	9 806	8 562	1 244
KanTa-hankkeen kulut	6 835	6 230	605
Tuotot	-14 091	-15 987	1 896
Muut tuotot	-7 256	-9 757	2 501
KanTa-hankkeen tuotot	-6 835	-6 230	-605

6. Ostopalvelut, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Ostopalvelut	57 159	54 678	2 481
Verotuskustannukset	25 009	25 180	-171
Apteekkipalkkiot	22 429	22 230	199
Työpaikkassojen toimintakulukorvaukset	1 732	2 228	-496
Muut ostopalvelut	7 989	5 040	2 949

7. Kansaneläkelain 98 §:n ja 103 §:n mukainen valtionosuus, 1 000 euroa

	2011
Nettorahoitusomaisuus 31.12.2010	88 171
+ Tuotot yhteensä	2 471 330
Vakuutusmaksut	1 374
Valtion osuudet kansaneläke-etuuksista	2 384 831
Valtion osuus toimintakuluista	78 476
Omaisuuksien tuotot	6 650
- Kulut yhteensä	2 468 056
Etuudet	2 384 476
Toimintakulut	83 580
= Nettorahoitusomaisuus 31.12.2011	91 445
- 3,5 % vuoden 2011 kuluista	86 382
= Rahaston ylijäämä	5 063
+ KEL 103§:n mukainen suoritus	0
= Velka valtiolle toimintakuluista	5 063
Vähennys valtion osuuteen toimintakuluista	-5 063
Valtion osuus toimintakuluista, kertymä	73 413

8. Sairausvakuutusrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2011
+ Vakuutusmaksut	-3 288 010
+ Takautusmuutokset	-514
+ Valtion osuudet etuuksiin	-1 178 844
+ Saadut EU-korvaukset (sh-vakuutus)	-28 839
- Etuudet	4 412 410
- Ennakkomaksujen lisäys (-)	2 846
= Kassajäämä I	-80 951
+ Omaisuustuotot	-10 119
= Kassajäämä II	-91 070
+ Valtion osuus toimintakuluista	-59 790
- Toimintamenot	193 362
- Käyttöomaisuuden poistot	-157
= Kassajäämä III	42 658
Omaisuuksien lisäys (-) / vähennys (+)	-119
Lyhytaik. velkojen/saatavien muutos (+/-)	35 668
+ Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	740 768
- Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	662 561
=	0

9. Sosiaaliturvan yleisrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2011
+ Valtion osuudet etuuksiin	-3 901 583
+ Kuntien osuudet	-587 034
+ Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-1 228
+ Saadut ETA-korvaukset	-212
+ Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	-63 000
+ Takautusmuutokset	-17
- Etuudet	4 553 073
- Ennakkomaksujen lisäys (-)	2 347
= Kassajäämä I	2 347
Velka valtiolle/saatava (etuudet), muutos(+/-)	86 080
Velka kunnille/saatava, muutos(+/-)	-47
Velka tyött.vak.rahasto/saat., muut.(+/-)	-104
+ Omaisuustuotot	-2 198
= Kassajäämä II	86 077
+ Valtion osuus toimintakuluista	-131 413
+ Investointituotot	-92
- Toimintamenot	132 283
- Käyttöomaisuuden poistot	-1 328
= Kassajäämä III	88 183
Velka valtiolle/saatava (t), muutos(+/-)	-5 110
= Kassajäämä IV	83 073
Omaisuuksien lisäys(-) / vähennys (+)	2 226
Lyhytaik. velkojen/saatavien muutos(+/-)	-4 963
+ Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	183 101
+ Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	102 766
=	0

10. Sairausvakuutuksen varaukset, 1 000 euroa

	Varaus	31.12.2011
Kuntoutusvaraus		
Yksilökohtainen kuntoutus		
Varaus 1.1.2011	19 498	
Varauksen lisäys tilivuonna	86 700	
Varauksen käyttö tilivuonna	-81 904	24 294
Kuntoutuksen kehittämishankkeet		
Varaus 1.1.2011	22 062	
Varauksen lisäys tilivuonna	9 906	
Varauksen käyttö tilivuonna	-7 133	24 835
Tutkimus- ja kehittämistoiminta		
Varaus 1.1.2011	4 524	
Varauksen lisäys tilivuonna	2 193	
Varauksen käyttö tilivuonna	-2 808	3 909
Varaus yhteensä 31.12.2011		53 038
Varauksesta sidottu päätöksin		33 445
Varauksen muutos yhteensä (lisäys)		6 954

11. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisällyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta ole tehty enää poistoja.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Eläkevastuurahaston muut sijoitukset		
Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.2011	46 838	
Kertyneet arvonalennukset	-4 118	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	4 580	
Tasearvo 1.1.2011		47 300
Arvonkorotukset		0
Arvonalennukset		0
Tasearvo 31.12.2011		47 300
Käyttöomaisuusosakkeet (puhelinosaakkeet ja osuudet)		
Hankintameno 1.1.2011	100	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-100	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	461	
Kertyneet arvonalennukset	0	
Tasearvo 1.1.2011		461
Lisäykset	0	
Kertyneet poistot	0	
Arvonkorotukset	461	
Tasearvo 31.12.2011		461

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Kiinteistöt			
Hankintameno 1.1.2011	33 308		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-21 911		
Arvonkorotukset tilikauden alussa	48 059		
Kertyneet arvonalennukset	0		
Tasearvo 1.1.2011		59 456	
Lisäykset	0	0	
Arvonkorotukset	0	0	
Arvonalennukset	0	0	
Arvonkorotuksen peruutus	-749		
Tilikauden poistot	-331		
Tasearvo 31.12.2011		58 376	
Atk-ohjelmat			
Hankintameno 1.1.2011	33 900		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-26 216		
Tasearvo 1.1.2011		7 684	
Lisäykset	1 442		
Tilikauden poistot	-4 020		
Tasearvo 31.12.2011		5 106	
Rakennusten perusparannukset			
Hankintameno 1.1.2011	29 946		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-9 551		
Tasearvo 1.1.2011		20 395	
Lisäykset	3 282		
Tilikauden poistot	-2 134		
Tasearvo 31.12.2011		21 543	
Ennakkomaksut 1.1.2011		5 659	
Ennakkomaksujen muutos		-243	
Ennakkomaksut 31.12.2011		5 416	
Koneet ja kalusto			
Hankintameno 1.1.2011	25 531		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-18 809		
Tasearvo 1.1.2011		6 722	
Lisäykset	7 012		
Vähennykset	-8 368		
Vähennysten kertyneet poistot	8 308		
Tilikauden poistot	-3 414		
Tasearvo 31.12.2011		10 260	
Käyttöomaisuusosakkeet (toimisto-osakkeet)			
Hankintameno 1.1.2011	102 309		
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-94 372		
Arvonkorotukset tilikauden alussa	52 068		
Kertyneet arvonalennukset	-3 519		
Tasearvo 1.1.2011		56 486	
Lisäykset	0	0	
Vähennykset	-2 346		
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	-654		
Vähennysten kertyneet poistot	2 346		
Arvonkorotukset	95		
Arvonalennukset	0		
Arvonkorotusten peruutukset	-40		
Tasearvo 31.12.2011		55 887	

12. Muut sijoitukset, 1 000 euroa

Kansaneläkerahasto

Osakkeet

Tasearvo 1.1.2011	176 574
Hankinta-arvo 1.1.2011	60 376
Arvonkorotukset 1.1.2011	116 198
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2011	0
Muutokset	0
Lisäykset hankinta-arvo	0
Vähennykset hankinta-arvo	-12 301
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	-16 125
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	0
Arvonkorotukset	31 988
Arvonalennukset	-11 439
Arvonkorotusten peruutukset	-99 274
Arvonalennusten oikaisut	3 447
Tasearvo 31.12.2011	72 869
Hankinta-arvo 31.12.2011	48 075
Arvonkorotukset 31.12.2011	32 786
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2011	7 992

Eläkevastuurahasto

Osakkeet, kv-osakerahastot ja pääomarahastot

Tasearvo 1.1.2011	822 513
Hankinta-arvo 1.1.2011	472 278
Arvonkorotukset 1.1.2011	371 637
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2011	21 402
Muutokset	
Lisäykset hankinta-arvo	33 088
Vähennykset hankinta-arvo	-1 069
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	
Arvonkorotukset	84 634
Arvonalennukset	-133 639
Arvonkorotusten peruutukset	-259 203
Arvonalennusten oikaisut	43 979
Tasearvo 31.12.2011	589 975
Hankinta-arvo 31.12.2011	504 297
Arvonkorotukset 31.12.2011	197 068
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2011	111 390

Korkorahastot

Tasearvo 1.1.2011	218 948
Hankinta-arvo 1.1.2011	207 207
Arvonkorotukset 1.1.2011	12 267
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2011	525
Muutokset	
Lisäykset hankinta-arvo	182 948
Vähennykset hankinta-arvo	-168 290
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	-5 714
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	714
Arvonkorotukset	15 962
Arvonalennukset	-4 815
Arvonkorotusten peruutukset	-11 480
Arvonalennusten oikaisut	3 285
Tasearvo 31.12.2011	231 558
Hankinta-arvo 31.12.2011	221 864
Arvonkorotukset 31.12.2011	11 034
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2011	1 340

13. Osakkeet

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kelalla on markkina-arvoltaan yli kahden miljoonan euron omistus 31.12.2011

Osakemäärät kpl Yhtiö	Keva ¹	Elva ²	Yht. kpl
Fortum Oyj		7 195 896	7 195 896
Huhtamäki Oyj		400 000	400 000
Metso Oyj		396 316	396 316
Neste Oyj		2 648 424	2 648 424
Nokia Oyj Abp		4 288 896	4 288 896
Nordea Ab (frd)		5 292 935	5 292 935
Oriola KD Oyj		1 659 568	1 659 568
Orion-yhtymä Oyj		1 658 368	1 658 368
Outokumpu Oyj	2 971 189	11 681 477	14 652 666
Stora-Enso Oyj A	11 492 302	12 332 784	23 825 086
Stora-Enso Oyj R		2 775 965	2 775 965
Teliaasonera AB		997 327	997 327
UPM-Kymmene Oyj		1 603 690	1 603 690
Wärtsilä Oyj		1 935 910	1 935 910

Osakkeet ja osuudet

Kelalla on omistusosuus sadassa asunto- tai kiinteistöosakeyhtiössä, joita käytetään toimittoloina. Alla olevissa yhtiöissä omistusosuus on 50 % tai enemmän.

Kotipaikka	Yhtiö	Omistus (%)	Oma pääoma (€)	Voitto/tappio (€) 31.12.2010
Alahärmä	Kiint. Oy Härmän Lehtikela	64,43	368 817,48	-37,19
Heinola	Kiint. Oy Heinolan Virtakatu 9	100,00	1 830 631,14	-2 084,16
Helsinki	Kiint. Oy Sectagona	100,00	4 272 119,78	-11 867,70
Huittinen	Kiint. Oy Karpintie 8	59,64	805 416,19	1 427,76
Iisalmi	Kiint. Oy Iisalmen Päivönkatu 14	100,00	1 211 420,97	1 300,66
Kajaani	Kiint. Oy Kajaanin Keskuspuisto	58,06	1 408 440,91	11 662,38
Kannus	Kiint. Oy Kannuksen Torinkulma	53,97	718 962,10	288,97
Kouvola	Kiint. Oy Valtakatu 19	100,00	1 264 274,99	1 903,78
Lappeenranta	Kiint. Oy Ristontori	54,16	990 045,64	-13,98
Lohja	Kiint. Oy Lohjan Kauppatori	59,77	2 080 686,02	3 947,87
Muonio	Kiint. Oy Muonion Erkin Kulma	78,57	394 124,50	-328,26
Pieksämäki	Kiint. Oy Pieksämäen Torihovi	66,83	1 226 132,56	2 957,03
Pielavesi	Kiint. Oy Pielaveden Puustellintie 10	100,00	392 477,67	-35,76
Raisio	Kiint. Vasarantori	51,25	922 661,61	9 139,19
Rauma	Kiint. Oy Nortamonkatu 24	67,30	2 820 064,54	-441,75
Ruokolahdi	Kiint. Oy Ruokolahden Torinkulma	57,40	440 781,18	-2 588,14
Salo	Kiint. Oy Hämeentie 18	100,00	166 718,36	-5 090,17
Suonenjoki	Kiint. Oy Suonenjoen Kelankulma	100,00	552 841,09	0,32
Tampere	Sini-Kulma Oy	50,10	5 289 203,39	-58 362,45
Tornio	Kiint. Oy Laivurinkela	53,19	251 651,86	-41 578,83
Uusikaupunki	Kiint. Oy uudenkaupungin Itä-Tulli	64,33	1 696 485,71	-5 095,20
Vaasa	Kiint. Oy Ravatti Fastighets Ab	100,00	1 187 757,62	14 808,54
Varkaus	Kiint. Oy Varkauden Kelankulma	65,85	512 257,56	-686,20
Yhteensä			30 803 969,87	-80 773,29

14. Rahastojen väliset tilityssaamiset ja tilitysvelat

Tilityssaamiset ja tilitysvelat ovat toiminnallisista syistä johtuvia ja ne maksetaan kuukausittain. Yhdistetyssä taseessa on kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja muun sosiaaliturvan väliset keskinäiset saamiset ja velat eliminoitu. Yhdistetyssä taseessa olevat rahastojen väliset saamiset ja velat johtuvat kansaneläkerahaston saamisista eläkevastuurahastolta sekä rahastojen välisistä rahastosirroista.

15. Siirtosaamiset ja muut saamiset

Sairausvakuutusrahastossa on muina saamisina saamiset EU-korvauksista 7,6 milj. euroa.

16. Ennakkomaksut

Ennakkomaksuissa on etuusmaksuja 9,4 milj. euroa, apteekkiennakkoja 85,7 milj. euroa, työpaikkakassojen ennakoita 11,5 milj. euroa sekä muun sosiaaliturvan etuusennakoita 49,5 milj. euroa.

17. Siirtovelat ja muut lyhytaikaiset velat

Siirtovelkoihin sisältyy lomapalkka- ja lomarahavelkaa sosiaaliturvamaksuineen 33,6 milj. euroa sekä kotoutuksen suoriteperusteisia menoja 4,7 milj. euroa. Muut velat sisältävät velkaa ennakonpidätyksistä 64,9 milj. euroa, velkaa valtiolle muun sosiaaliturvan etuuksista ja toimintakuluista yhteensä 68,6 milj. euroa sekä kansaneläkerahaston velkaa valtiolle 5,1 milj. euroa.

18. Oma pääoma, 1 000 euroa

	Keva ¹	Sava ²	Sty ³	Elva ⁴	Yhteensä
Oma pääoma	-210 868	-717 573	-137	-927 719	-1 856 297
Rahasto	-121 450	-667 184	-137	-798 203	-1 586 974
Rahaston muutos	20 507	46 766	-92	-28 877	38 304
Rahasto vuoden alussa	-141 957	-713 950	-45	-769 326	-1 625 278
Muu oma pääoma				86 128	86 128
Arvonkorotusrahasto					
Rahasto vuoden lopussa	-89 418	-50 389		-215 644	-355 451
Käyttöomaisuus	-56 568	-50 389		-7 542	-114 499
Sijoitukset	-32 850 0	0		-208 102	-240 952
Rahaston muutos	83 161	946		175 801	259 908
Käyttöomaisuus	-251	946		0	695
Sijoitukset	83 412	0		175 801	259 213
Rahasto vuoden alussa	-172 579	-51 335		-391 445	-615 359
Käyttöomaisuus	-56 317	-51 335		-7 542	-115 194
Sijoitukset	-116 262	0		-383 903	-500 165

¹ Kansaneläkevakuutusrahasto

² Sairausvakuutusrahasto

³ Sosiaaliturvan yleisrahasto

⁴ Eläkevastuurahasto

19. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa

Vuoden 2009 alusta voimaan tulleen lainmuutoksen perusteella eläkevastuurahaston katteen vähimmäistaso on 41% eläkevastuun täydestä määrästä, lisätynä työntekijän eläkemaksusta karttuneella määrällä.

Sijoitusomaisuuden arvonalennukset ja niiden oikaisut on kirjattu tuloslaskelmaan ja arvonkorotukset ja niiden peruutukset taseeseen. Eläkevastuurahaston vajaus on 27,4 milj. euroa.

	2011	2010	Muutos
Henkilöstön eläkevastuu	1 844 385	1 781 696	62 689
Kannatusmaksulla katettava tavoitetaso (41 %)			
+ työntekijän eläkemaksulla katettu osuus eläkevastuusta			
= Eläkevastuurahasto	798 203	769 326	28 877
Katettu kannatusmaksulla ja tuotoilla	756 198	730 495	25 703
Katettu työntekijän eläkemaksulla	42 005	38 831	3 174
Katettu yhteensä	798 203	769 326	28 877
Eläkevastuurahaston vajaus	27 423	35 515	-8 092
Eläkevastuurahaston arvonkorotusrahasto	215 645	391 445	175 800
Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta	1 046 182	1 012 370	33 812

20. Leasingvastuut, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Atk-laitteiden leasingvastuu	5 661	15 945	-10 284
Seuraavana tilivuonna maksettavat	3 691	13 349	-9 658
Myöhemmin maksettavat	1 970	2 596	-626

21. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Etuus			
Työttömyysturvaetuudet	33 941	34 596	-655
Yleinen asumistuki	32 036	32 641	-605
Opintotuki	13 318	13 354	-35
Eläkkeet ja vammaisetuudet	3 812	3 834	-22
Muut etuudet	18 430	18 485	-55
Yhteensä	101 537	102 910	-1 373

Vuonna 2010 työttömyysturvan kotoutumistuki esitettiin muissa etuuksissa. Vuonna 2011 se esitetään työttömyysturvaetuuksissa. Vuoden 2010 luvut korjattu tämän mukaisesti.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

22. Perittävän elatusavun määrä, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Elatusapu	222 252	236 844	-14 592

23. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Opintotuen vuosivalvonta	20 481	24 883	-4 402

Opintotukilain (17 §) mukaan opiskelija huolehtii itse, ettei vuosituloraja ylity. Perittävään määrään sisältyy 15 %:n korotus (27 §). Kela ei voi vaikuttaa takaisin perittävän määrän syntyyn.

24. Opintolainojen valtiontakaukset ja takaussaatavat, 1 000 euroa

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaajana maksetuista lainoista syntynyt takaussaatavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takaussaatavien perinnästä ja tuottojen tilittämisestä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Kela ei voi vaikuttaa takaajana maksettaviin määriin.

	2011	2010	Muutos
Valtion takaama opintolainakanta	1 440 793	1 364 678	76 115
Valtion takaussaatavat	165 250	171 320	-6 070

Valtion takaama opintolainakanta sisältää korkotuellisena myönnettyjä opintolainoja 6 milj. euroa 31.12.2011 ja 10,4 milj. euroa 31.12.2010.

26. Vakuutusmaksujäämät, 1 000 euroa

	2011	2010	Muutos
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaatavat	84 307	84 019	288

Helsingissä maaliskuun 22. päivänä 2012

	Anneli Taina	
Elli Aaltonen	Raimo Ikonen	Lasse Laatumen
Katja Veirto	Timo Sipilä	Pentti Itkonen
Rauno Ihalainen	Riitta Särkelä	Taru Tujunen

Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille

Olemme tarkastaneet Kansaneläkelaitoksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2011–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää Kansaneläkelaitoksen ja eläkevastuurahaston taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen vastuu

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Kansaneläkelaitosta kohtaan taikka rikkooneet Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista.

Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhteisössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Kansaneläkelaitoksen valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut allekirjoittanut Ulla-Maija Lakonen, KHT, JHTT.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten sekä Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja valtuutettujen hyväksymien tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Kansaneläkelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 11. päivänä huhtikuuta 2012

Markku Koskela
KHT

Tiina Kivinen

Esko Ahonen

Marko Asell

Mauri Salo

Tuula Väätäinen

Ulla-Maija Lakonen
KHT, JHTT

A group of children, including a girl with blonde hair and a boy with red hair, are smiling and looking towards the camera. They are in a classroom or school setting. The text is overlaid on a blue circular graphic at the bottom of the image.

*Tuemme väestön toimeentuloa, edistämme
terveyttä ja tuemme itsenäistä selviytymistä.*

KUVAUS KELAN HALLINNOINTI-, JOHTAMIS- JA VALVONTAJÄRJESTELMISTÄ

Laki Kansaneläkelaitoksesta ja Kelan työjärjestys

Kelan asema perustuu Suomen perustuslain (731/1999) 36 §:ään. Sen mukaan eduskunta valitsee valtuutetut valvomaan Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Kelan asemasta, tehtävistä ja hallinnosta on säädetty Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Lain 1 §:n mukaan Kela on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Lain 2 §:n mukaan Kelan sosiaaliturvaa koskevista tehtävistä säädetään etuuskia koskevissa laeissa. Lain 3 §:n mukaan Kelan toimielimiä ovat valtuutetut ja hallitus.

Kelan hallitus on edellä mainitun lain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla vahvistanut Kelan työjärjestyksen. Työjärjestyksessä säädetään asioiden esittelystä hallituksessa, pääjohtajan ja johtajien tehtävistä, keskushallinnon organisaatiosta, hallinnollisia päätöksiä koskevasta asioiden esittelystä sekä osastopäällikön, ryhmäpäällikön, aluejohtajan ja vakuutuspiirin johtajan tehtävistä ja kelpoisuusehdoista.

Valtuutetut

Em. lain 4 §:n nojalla eduskunta valitsee 12 valtuutettua ja hyväksyy valtuutetuille johtosääntö- ja valtuutettujen toimikausi kestää vaalikauden eli neljä vuotta.

Valtuutettujen tehtävät on määritelty lain 5 §:ssä. Sen mukaan valtuutettujen tehtävänä on valvoa Kelan hallintoa ja toimintaa ottaen huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatavuus. Valtuutetut määräävät hallituksen jäsenet ja tekevät tasavallan presidentille esityksen pääjohtajan ja johtajien nimittämisestä. Valtuutettujen tehtävänä on lisäksi valita Kelan tilintarkastajat, vahvistaa hallituksen esityksestä tilinpäätöksen perusteet, vahvistaa tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle sekä antaa vuosittain toiminnastaan kertomus eduskunnalle. Eduskunta on vahvistanut valtuutetuille johtosääntö- ja jassa säädetään mm. valtuutettujen tehtävistä ja kokouksista.

Hallitus

Em. lain 6 §:ssä säädetään hallituksen kokoonpanosta, 7 §:ssä hallituksen tehtävistä ja 8 §:ssä päätöksenteosta hallituksessa. Kelan työjärjestyksen 1 §:ssä on lisäksi säädetty asioiden esittelystä hallituksessa.

Hallituksessa on lain mukaan enintään 10 jäsentä, jotka valtuutetut määräävät. Hallituksen jäseniä määrättäessä otetaan huomioon sosiaaliturvan, johtamisen, hallinnon sekä talous- ja sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallituksen jäsenistä yksi on sosiaali- ja terveysministeriön, yksi työnantajakeskusjärjestöjen, yksi palkansaajakeskusjärjestöjen ja yksi maa- ja metsätaloustuottajien keskusjärjestöjen edustaja. Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Hallitukseen kuuluu tällä hetkellä 10 jäsentä. Kelan henkilöstön edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Hallituksen tehtävänä on johtaa ja kehittää Kelan toimintaa. Hallituksella on yleistoimivalta hoitaa Kelan asioita. Hallituksen tehtävänä on mm. vahvistaa vuosittain Kelan toiminta- ja taloussuunnitelma, laatia vuosittain Kelan toimintakeromus ja tilinpäätös, vahvistaa Kelan työjärjestys, päättää Kelan varojen sijoitustoiminnan yleisistä periaatteista, päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä, päättää pääjohtajan ja johtajien välisestä työnjaosta sekä ottaa työsopimussuhteeseen johtavat toimihenkilöt.

Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain.

Hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen esteellisyys määräytyy hallintolain 27:n ja 28 §:n mukaan ja vaihtolovelvollisuus viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n mukaan. Hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet antavat vuosittain Rahoitustarkastuksen sisäpiiri-ilmoitusta vastaavan sisäpiiri-ilmoituksen.

Hallituksen asettamat työryhmät

Hallitus on asettanut palkitsemistyöryhmän ja tarkastustoimikunnan.

Johdon palkkausjärjestelmään liittyvään palkitsemistyöryhmään kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, hallituksen varapuheenjohtaja, pääjohtaja ja pääjohtajan sijainen.

Tarkastustoimikunta on asetettu sisäisen tarkastuksen valvomista ja ohjaamista sekä sen ja tilintarkastuksen koordinoitua varten. Tarkastustoimikuntaan kuuluu puheenjohtajana hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja sekä jäsenenä yksi hallituksen jäsen, Kelan pääjohtaja ja valvontatilintarkastaja. Sisäisen tarkastuksen päällikkö toimii toimikunnan sihteerinä ja esittelijänä.

Pääjohtaja ja johtajat

Em. lain 9 §:n mukaan Kelassa on pääjohtaja ja enintään viisi johtajaa, jotka tasavallan presidentti nimittää valtuutettujen esityksestä. Tällä hetkellä Kelassa on pääjohtaja ja kaksi johtajaa. Tasavallan presidentti määrää yhden johtajista pääjohtajan sijaiseksi. Pääjohtajan ja johtajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Pääjohtajan ja johtajien palvelussuhteesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion virkamieslaissa (750/1994) on säädetty.

Kelan hallitus on em. lain 7 §:n nojalla vahvistanut pääjohtajan ja johtajien välisen työnjaon. Pääjohtajan tehtävistä on säädetty lain 9 §:n 3 momentissa ja työjärjestyksen 2 §:ssä. Johtajien tehtävistä on säädetty työjärjestyksen 3 §:ssä.

Lain 9 §:n 3 momentin mukaan pääjohtaja vastaa Kansaneläkelaitoksen strategisesta suunnittelusta sekä operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä, asioiden esittelystä hallitukselle ja hallituksen päätösten toimeenpanosta sekä valmistelea työjärjestyksen hallituksen päätettäväksi. Työjärjestyksen 2 §:n mukaan hän lisäksi valmistelea vuosittain Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman hallituksen päätettäväksi sekä vastaa hallituksen hänen vastuulleen antamista yksiköistä ja niille kuuluvista asioista. Pääjohtaja päättää johtajien esityksistä tulospäätösten työjärjestyksestä.

Työjärjestyksen 2 §:n mukaan hallitus tekee toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta tulos- sopimuksen pääjohtajan kanssa. Pääjohtaja tekee tulos- sopimuksen johtajien kanssa.

Työjärjestyksen 3 §:n mukaan johtajat vastaavat hallituksen heidän vastuulleen antamien yksiköiden ja niille kuuluvien asioiden suunnittelusta sekä johtamisesta. Johtajat raportoivat pääjohtajalle.

Alue- ja paikallishallinnon toiminnasta vastaa hallituksen tätä tehtävää hoitamaan määräämä johtaja. Hän tekee tulos- sopimuksen aluejohtajien kanssa.

Johtajat toimivat toistensa sijaisina hallituksen päätöksen mukaisesti. Pääjohtajan sijaisena toimii tehtävään määrätty johtaja.

Johtoryhmä

Työjärjestyksen 4 §:n mukaan pääjohtajan johdolla toimii johtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmässä käsitellään hallitukselle esiteltävät keskeiset kysymykset ja muut asiat, jotka vaativat yksittäistä toimialaa laajempaa tarkastelua. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain.

Sijoitusasioissa noudatettava päätöksentekomenettely

Em. lain 15 §:ssä on säädetty varojen sijoittamisesta ja sijoitussuunnitelmasta. Sen mukaan Kansaneläkelaitoksen rahastojen varoja sijoitettaessa on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Kelan hallituksen on laadittava varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon rahastojen luonne ja sijoitustoiminnan vaatimukset. Sijoitussuunnitelman mukaisesta varojen sijoittamisesta vastaavat hallituksen tekemän delegointipäätöksen nojalla pääjohtaja ja talousosaston osastopäällikkö.

Palkkaus- ja palkitsemismenettely

Valtuutettujen palkkioista säädetään valtuutettujen johtosääntö-ssä. Em. lain 5 §:n nojalla valtuutetut määräävät hallituksen jäsenen palkkioita. Lain 7 §:n nojalla hallitus vahvistaa pääjohtajan ja muiden johtajien palkka-, eläke- ja muut edut. Hallitus on myös vahvistanut toimihenkilöiden palkkausta koskevat perusteet. Lain 21 §:n nojalla pääjohtajien, johtajien ja johtavien toimihenkilöiden palkkatiedot ovat julkisia.

Toimihenkilöiden työhön ottamisesta säädetään hallituksen hallinnollisia asioita koskevas- ta toimivallasta antamassa päätöksessä.

Sisäinen tarkastus

Työjärjestyksen 6 §:n mukaan keskushallinnossa toimii pääjohtajan alaisena sisäinen tarkastus, jonka toimintaohjeen vahvistaa hallitus. Toimintaohjeen 1 §:n mukaan sisäinen tarkastus on Kelan ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, joka avustaa hallitusta, pääjohtajaa ja johtoryhmää heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan.

Sisäinen tarkastus laatii kutakin vuotta varten tarkastuksen vuosisuunnitelman. Tarkastus- toimikunta hyväksyy tämän suunnitelman. Vuosisuunnitelma annetaan myös tiedoksi hallitukselle ja johtoryhmälle. Sisäisessä tarkastuksessa noudatetaan sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä standardeja.

Sisäisen tarkastuksen muodostavat sisäisen tarkastuksen päällikkö sekä toiminnan edellyttämä määrä sisäisiä tarkastajia ja avustavaa henkilöstöä. Osalla heistä asemapaikkana on aluekeskus.

Sisäinen tarkastus laatii kausiraportin kolmannesvuosittain, ja se raportoidaan tarkastus- toimikunnalle ja pääjohtajalle. Keskeiset havainnot raportoidaan myös hallitukselle. Sisäisen tarkastuksen arviointiraportit tai otteet niistä jaetaan pääjohtajalle, arvioitujen yksiköiden esimiehille ja tarpeen mukaan muille tahoille.

Riskienhallinta

Hallitus on vahvistanut riskienhallinnan periaatteet ja vastuut. Riskienhallinnan periaatteet ohjaavat riskienhallinnan kokonaisuutta, ja niillä varmistetaan Kelan perustehtävän sekä strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteuttamista. Riskienhallintaohje on julkaistu Kelan intranetsivulla. Riskienhallintaa sovelletaan koko Kelassa yhtenäisin menetelmin ja systemaattisesti.

Tilintarkastus

Em. lain 5 §:n mukaan valtuutetut valitsevat tarpeellisen määrän tilintarkastajia ja vahvistavat heille johtosääntö- ja tällä hetkellä tilintarkastajia on kahdeksan. Tilintarkastajat ovat valinneet yhden tilintarkastajista valvontatilintarkastajaksi, joka antaa tilintarkastajien käsiteltäväksi neljännesvuosittain valvontaraportin. Valvontaraportti lähetetään tiedoksi valtuutetuille ja hallitukselle.

Johtosääntö- 2 §:n mukaan tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa Kelan hallintoa, omaisuuden hoitoa ja toimintaa. Em. lain 18 §:n mukaan tilintarkastuksen toimittamisessa noudatetaan soveltuvin osin tilintarkastuslain (459/2007) säännöksiä. Tilintarkastajat toimittavat tilintarkastuksen ja antavat valtuutetuille tilintarkastuskertomuksen vuosittain tilivuotta seuraavaan huhtikuun loppuun mennessä. Valtuutetut määräävät tilintarkastajien palkkioita.

Viestintä

Kelan viestinnän keskeiset linjat, tehtävät, organisointi ja työnjako kuvataan Kelan viestinnän suunta 2015 -ohjelmassa ja sen liitteissä. Hallinto-osastossa toimii viestintä- yksikkö, jonka tehtävänä on mm. kehittää Kelan viestintää pääjohtajan tukena, avustaa ylintä johtoa, osastoja, alueita ja vakuutuspiirejä viestinnässä sekä vastata koko Kelan keskitetyn mediaviestinnän ja asiakasviestinnän toteutuksesta, keskitetyistä sisäisestä viestinnästä ja verkkoviestinnästä. Kela julkaisee kahta asiakaslehteä sekä henkilöstölehteä. Viestintäyksik- köä johtaa viestintäpäällikkö, joka toimii myös lehtien ja internetsivujen päätoimittajana.

Valtuutetut 1.1.–30.6.

Kiljunen, Anneli, kansanedustaja, puheenjohtaja
 Varajäsen: Kuusisto, Merja, kansanedustaja
 Karhuvaara, Arja, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
 Salo, Petri, kansanedustaja
 Heikkinen, Hannakaisa, kansanedustaja
 Paloniemi, Aila, kansanedustaja
 Särkiniemi, Seppo, kansanedustaja
 Salovaara, Pertti, kansanedustaja
 Koski, Valto, kansanedustaja
 Taiveaho, Satu, kansanedustaja
 Lauslahti, Sanna, kansanedustaja
 Asko-Seljavaara, Sirpa, kansanedustaja
 Manninen, Hannes, kansanedustaja
 Henriksson, Anna-Maja, kansanedustaja
 Ojansuu, Kirsi, kansanedustaja
 Alanko-Kahiluoto, Outi, kansanedustaja
 Rajamäki, Kari, kansanedustaja
 Taimela, Katja, kansanedustaja
 Sihto, Paula, kansanedustaja
 Kärkkäinen, Kari, kansanedustaja
 Toivakka, Lenita, kansanedustaja
 Larikka, Jari, kansanedustaja
 Valpas, Unto, kansanedustaja
 Tiusanen, Pentti, kansanedustaja

Valtuutetut 1.7. lukien

Kettunen, Pentti, kansanedustaja, puheenjohtaja
 Varajäsen: Juvonen, Arja, kansanedustaja
 Kiljunen, Anneli, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
 Kuusisto, Merja, kansanedustaja
 Mäntymaa, Markku, kansanedustaja
 Suutari, Eero, kansanedustaja
 Kopra, Jukka, kansanedustaja
 Tolvanen, Kari, kansanedustaja
 Grahn-Laasonen, Sanni, kansanedustaja
 Männistö, Lasse, kansanedustaja
 Rajamäki, Kari, kansanedustaja
 Eloranta, Eeva-Johanna, kansanedustaja
 Salonen, Kristiina, kansanedustaja
 Viitamiemi, Pauliina, kansanedustaja
 Koskela, Laila, kansanedustaja
 Mattila, Pirkko, kansanedustaja
 Jurva, Johanna, kansanedustaja
 Elomaa, Ritva, kansanedustaja
 Kalmari, Anne, kansanedustaja
 Pirttilahti, Arto, kansanedustaja
 Katainen, Elsi, kansanedustaja
 Tornainen, Ari, kansanedustaja
 Pekonen, Aino-Kaisa, kansanedustaja
 Kalliorinne, Risto, kansanedustaja

Tilintarkastajat

Koskela, Markku, professori, KHT, puheenjohtaja
 Prepula, Eero, toimitusjohtaja, KHT, JHTT
 Väättäinen Tuula, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
 Virtanen, Erkki, kansanedustaja
 Asell, Marko, kansanedustaja
 Paatero, Sirpa, kansanedustaja
 Ahonen, Esko, kansanedustaja
 Auvinen, Markku, sairaanhoitopiirin apulaisjohtaja
 Salo, Mauri, kansanedustaja
 Rasinmäki, Jorma, kaupunginjohtaja, HTT
 Hemmilä, Pertti, kansanedustaja
 Kataja, Samps, kansanedustaja
 Aherto, Suvi, sosiaali- ja talouspoliittinen sihteeri
 Kivinen, Tiina, pääsihteeri
 Lakonen, Ulla-Majja, KHT, JHTT
 Tuononen, Tuulikki, KHT, JHTT, CIA

Hallitus

Nummikoski, Velipekka, valtiosihteeri, hallituksen puheenjohtaja
 Aaltonen, Elli, ylijohdaja
 Ihalainen, Rauno, sairaanhoitopiirin johtaja
 Ikonen, Raimo, ylijohdaja
 Itkonen, Pentti, toimitusjohtaja
 Laatonen, Lasse, lakiasianjohtaja
 Näätäsaari, Sinikka, ohjelmapäällikkö 1.1.–9.9.
 Veirto, Katja, sosiaaliasioiden päällikkö 10.9. lukien
 Sipilä, Timo, johtaja
 Särkelä, Riitta, toiminnanjohtaja
 Taina, Anneli, ylijohdaja
 Järvinen, Brita, puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Johtajat

Hyssälä, Liisa, pääjohtaja
 Pesola, Helena, johtaja, pääjohtajan sijainen
 Forss, Mikael, johtaja

JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT

Osastopäälliköt

Karjala, Esko (aktuaari- ja tilasto-osasto)
 Neimälä, Anne (eläke- ja toimeentuloturvaosasto)
 Rantamäki, Juhani (hallinto-osasto)
 Lankinen, Pasi (henkilöstöosasto)
 Suominen, Markku (IT-osasto)
 Hakala, Antti (kenttäosasto)
 Luotola, Jouni (palveluosasto)
 Meriläinen, Erkki (talousosasto)
 Kivimäki, Elise (terveysosasto)
 Hytönen, Veikko (tietohallinto-osasto)
 Kangas, Olli (tutkimusosasto)

Muut johtavat toimihenkilöt

Lindroos, Kari, sisäisen tarkastuksen päällikkö
 Järvisalo, Jorma, ylilääkäri

Aluejohtajat

Hongell, Sirka (Etelä-Suomen vakuutusalue)
 Hänninen, Sari (Itä-Suomen vakuutusalue)
 Karlin, Kristiina (Lounais-Suomen vakuutusalue)
 Ollikainen, Kai (Länsi-Suomen vakuutusalue)
 Lämsä, Tuomo (Pohjois-Suomen vakuutusalue)

NEUVOTTELUKUNNAT

Kelan neuvottelukunta 1.1.–31.3.

Hyssälä, Liisa, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Ilveskivi, Paula, lakimies
 Kairisalo, Anja, johtaja
 Hiltunen, Virpi, neuvotteleva virkamies
 Könkkölä, Kalle, toiminnanjohtaja
 Merikallio, Jussi, johtaja
 Mäkinen, Hannu, budjettipäällikkö
 Norppa, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
 Oivo, Tuija, ylijohdaja
 Ruuskanen-Himma, Eila, viestintäjohtaja
 Sainio, Aino, puheenjohtaja
 Työläjärvä, Riitta, sosiaali- ja terveyspoliittinen asiantuntija
 Tenhialä, Hannu, puheenjohtaja
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies
 Vaisto, Heikki, toiminnanjohtaja
 Viskari, Tuomas, pääsihteeri
 Varajäsenet:
 Simpura, Jussi, ylijohdaja
 Korkman, Rikard, asiamies
 Murto, Armi, puheenjohtaja
 Koljonen, Olli-Pekka, pääsihteeri

Kelan neuvottelukunta 1.4. lukien

Hyssälä, Liisa, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Ilveskivi, Paula, lakimies 1.4.–31.8.
 Pätäri, Jarmo, lakimies 1.9. lukien
 Antila, Outi, ylijohdaja
 Hiltunen, Virpi, neuvotteleva virkamies
 Karjalainen, Pirkko, toiminnanjohtaja
 Merikallio, Jussi, johtaja
 Majanen, Juha, neuvotteleva virkamies
 Norppa, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
 Oivo, Tuija, osastopäällikkö
 Heikkala, Juha, kehitysjohtaja
 Sainio, Aino, puheenjohtaja
 Työläjärvä, Riitta, sosiaali- ja terveyspoliittinen asiantuntija
 Kivistö, Kalevi, puheenjohtaja
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies
 Hiila-O'Brien, Helena, toimitusjohtaja
 Loijas, Sari, ylitarastaja
 Jungman, Tor, pääsihteeri
 Parpala, Matti, pääsihteeri
 Varajäsenet:
 Simpura, Jussi, tutkimusprofessori
 Älgars, Helena, lakimies
 Hallia, Antti, asiantuntija
 Koljonen, Olli-Pekka, pääsihteeri

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Voipio-Pulkinen, Marja-Liisa, johtaja
 varajäsen: Järvinen, Pekka, johtaja
 Antila, Outi, osastopäällikkö
 Kairisalo, Anja, johtaja
 Keskitalo, Riitta, lääketieteen lisensiaatti
 Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja
 Schugk, Jan, ylilääkäri
 Tanskanen, Antti, asiantuntija
 Kaukoranta, Ilkka, ekonomisti
 Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija 1.1.–30.9.
 Rahkola, Joonas, ekonomisti 1.10. lukien
 Työläjärvä, Riitta, sosiaali- ja terveyspoliittinen asiantuntija
 Ilveskivi, Paula, lakimies
 Pakkanen, Markku, kansanedustaja
 Salo, Petri, kansanedustaja

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Järvisalo, Jorma, ylilääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Tilvis, Reijo, professori, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Alen, Markku, professori
 Hirvensalo, Eero, dosentti
 Holli, Tarja, johtaja
 Huupponen, Risto, professori
 Ihalainen, Risto, varatoiminnanjohtaja
 Kivelä, Tero, professori
 Kumpusalo, Esko, professori
 Leinonen, Esa, professori
 Leirisalo-Repo, Marjatta, professori
 Mattila, Kari, professori
 Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja
 Ranki, Annamari, professori
 Tiitinen, Aila, professori

Asiantuntijat:

Autti-Rämö, Ilona, tutkimusprofessori 16.12. lukien
 Eronen, Marianne, asiantuntijalääkäri
 Helminen, Sari, asiantuntijahammaslääkäri
 Järvinen, Asko, dosentti
 Kaikkonen, Päivi, yliproviisori
 Kalliokoski, Annikka, tutkijalääkäri
 Kaukiainen, Ari, ylilääkäri
 Keränen, Tapani, professori
 Keso, Lauri, asiantuntijalääkäri 16.12. lukien
 Ketola, Eeva, päätoimittaja
 Kivelä, Sirkka-Liisa, professori
 Knuuttila, Matti, professori
 Koivisto, Pekka, johtava lääkäri
 Komulainen, Jorma, päätoimittaja 16.12. lukien
 Meurman, Jukka, professori
 Mäkelä, Marjukka, professori
 Mäkelä, Mika, dosentti
 Mäkitalo, Jorma, osaamiskeskuksen johtaja 16.12. lukien
 Rajaniemi, Sinikka, ylijohdaja
 Suominen-Taipale, Liisa, professori
 Palomäki, Heikki, asiantuntijalääkäri, sihteeri ja jäsen

Eläkeasiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Neimala, Anne, osastopäällikkö
 Seppälä, Marja-Leena, etuuspäällikkö
 Backman, Heli, johtaja
 Varajäsen: Rossi, Juha, neuvotteleva virkamies
 Strömberg, Erik, hallitusneuvos
 Narikka, Jouko, budjettineuvos
 Lindell, Christina, osastopäällikkö
 Kautto, Mikko, osastopäällikkö
 Tanskanen, Antti, asiantuntija
 Åström, Johan, asiantuntija
 Vanhanen, Rauno, johtaja
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies
 Veirto, Katja, sosiaaliasioiden päällikkö 1.1.–30.9.
 Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija 1.10. lukien
 Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija 1.1.–30.9.
 Rahkola, Joonas, ekonomisti 1.10. lukien
 Puura, Heli, lakimies
 Työläjärvi, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Tallavaara, Marja, asiantuntija
 Lumiaho, Maire, lakimies
 Partanen, Hannu, toiminnanjohtaja
 Salminen, Jukka, toiminnanjohtaja
 Valmari, Seppo, toiminnanjohtaja
 Palomäki, Marjo, toiminnanjohtaja

Työterveyshuoltoneuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Mukala, Kristiina, neuvotteleva virkamies
 Varajäsen: Kairisalo, Anja, johtaja
 Savolainen, Heikki, lääkärintoimintoneuvos
 Aalto, Asko, lääkärintoimintoneuvos
 Husman, Kaj, osaamiskeskuksen johtaja
 Rautio, Maria, kehittämisspäällikkö
 Anthoni, Sari, johtaja, työterveyshuollon erikoislääkäri
 Väihkönen Satu, yksikönjohtaja, työterveyshuollon alueylilääkäri
 Rautjärvi, Leila, puheenjohtaja
 Teinonen, Heidi, palveluspäällikkö
 Haring, Kari, asiantuntijalääkäri
 Perimäki, Raili, työympäristöasiantuntija
 Schugk Jan, ylilääkäri
 Toivonen, Rauno, asiantuntija
 Hollmén, Jyrki, asiantuntija
 Tanskanen, Antti, asiantuntija
 Tallavaara Marja, asiantuntija
 Lumiaho, Maire, lakimies
 Työläjärvi, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Kivipelto, Saga, vastaava työterveyshoitaja
 Ilveskivi, Paula, lakimies
 Pätäri, Jarmo, lakimies
 Hellstén, Harri, lainopillinen asiamies
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies
 Lankia, Eero, johtaja
 Piispanen, Pekka, johtaja

Kuntoutusasiain neuvottelukunta

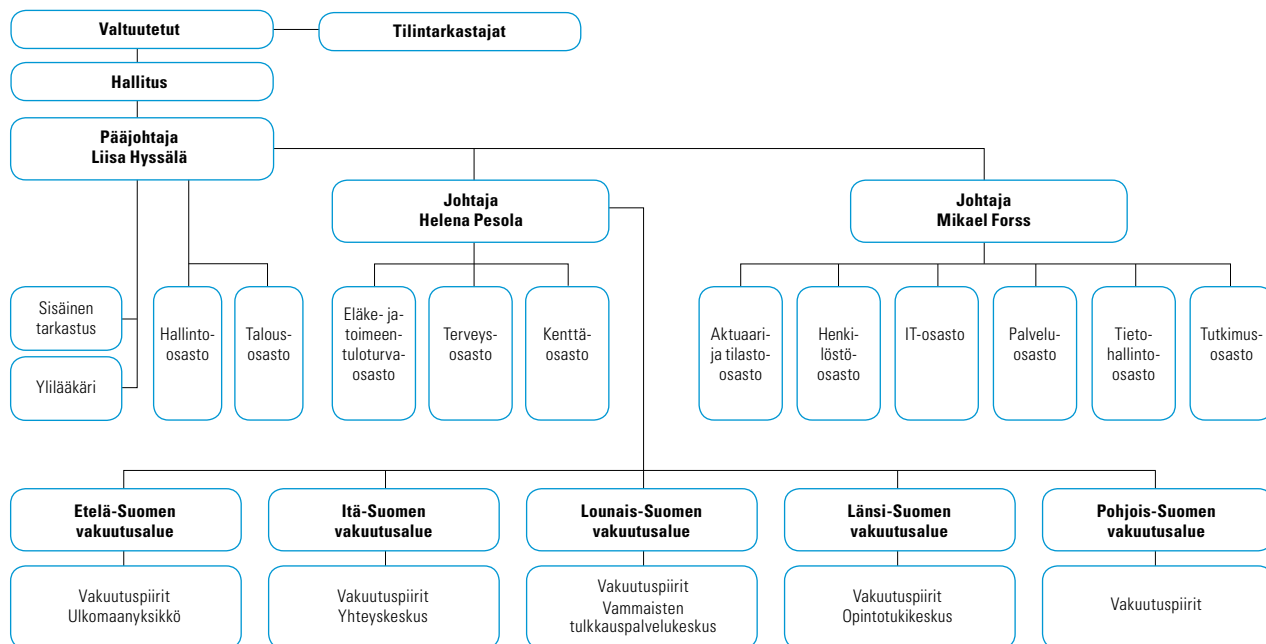
Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Huusko, Tiina, kuntoutuspäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Järvisalo, Jorma, ylilääkäri
 Varajäsen: Haukipuro, Kyösti, vakuutusalueen ylilääkäri
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö
 Laine, Arto, työterveyshuoltopäällikkö
 Autti-Rämö, Ilona, terveystutkimuksen päällikkö
 Salminen, Anna-Liisa, johtava tutkija
 Järvinen, Hanna, vakuutusalueen ylilääkäri
 Kiuttu, Jorma, vakuutusalueen ylilääkäri
 Kairisalo, Anja, johtaja
 Backman, Heli, johtaja
 Kerminen, Päivi, hallitusneuvos
 Kuusinen, Patrik, ylitarkastaja
 Tuominen, Tuula, suunnittelija
 Urhonen, Amu, puheenjohtaja
 Sariola, Jukka, puheenjohtaja
 Heikkonen, Merja, puheenjohtaja
 Schugk, Jan, ylilääkäri
 Tanskanen, Antti, asiantuntija
 Haring, Kari, asiantuntijalääkäri
 Veirto, Katja, sosiaaliasioiden päällikkö 1.1.–30.9.
 Kaukoranta, Ilkka, ekonomisti 1.10. lukien
 Työläjärvi, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Puura, Heli, lakimies
 Lumiaho, Maire, lakimies
 Mattila, Ilpo, asiamies
 Hellstén, Harri, lainopillinen asiamies
 Tuominen, Risto, asiamies
 Karhunen, Sirkka-Liisa, kehityspäällikkö
 Uotinen, Sami, neuvotteleva lakimies
 Tervonen, Hilppa, valmistelupäällikkö
 Varjonen, Elina, kehittämisspäällikkö

Lankia, Eero, johtaja
 Piispanen, Pekka, johtaja
 Härkäpää, Kristiina, professori
 Laitinen, Merja, professori
 Uutela, Toini, ylilääkäri
 Leino, Eeva, kuntoutusylilääkäri

Työttömyysturva-asiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala, Anne, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Santamala, Heli, etuuspäällikkö 1.9. lukien
 Onninen Suvi, etuuspäällikkö
 Maisonlahti, Marjaana, kassanjohtaja
 Mäki, Outi, etuuspäällikkö
 Åström, Johan, asiantuntija
 Nyssölä, Mikko, asiantuntija
 Aarnio, Marko, toimintapäällikkö
 Rautanen, Erja, osastopäällikkö
 Airikkala, Risto, päälakimies
 Lumiaho, Maire, lakimies
 Salo, Esko, hallitusneuvos
 Päivänsalo, Kirsi, hallitussihteeri
 Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija
 Veirto, Katja, sosiaaliasioiden päällikkö 1.1.–30.9.
 Rahkola, Joonas, ekonomisti 1.10. lukien
 Hellstén, Harri, lainopillinen asiamies
 Tähtinen, Outi, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Puura, Heli, lakimies
 Douglas, Inka, lakimies
 Kerminen, Päivi, hallitusneuvos
 Meling, Timo, ylitarkastaja
 Jussila, Niina, toiminnanjohtaja
 Nenonen, Ranja, kassanjohtaja 1.1.–31.1.
 Solovjew, Aleksei, puheenjohtaja 1.2. lukien
 Pohja, Heikki, toimitusjohtaja
 Oksanen, Tapio, talousjohtaja

KELAN ORGANISAATIO

YHTEYSTIEDOT

Nordenskiöldinkatu 12
 PL 450, 00101 Helsinki
 Puhelin 020 634 11
 etunimi.sukunimi@kela.fi
 www.kela.fi

Palvelunumerot	
Asevelvollisen tuet	020 692 200
Asumisen tuet	020 692 201
Eläkeasiat	020 692 202
Kela-kortti ja EU-sairaanhoitokortti	020 692 203
Kuntoutus	020 692 205
Lapsiperheiden tuet	020 692 206
Maasta- ja maahanmuutto	020 692 207
Omaisien kuoltua	020 692 208
Opiskelijan tuet	020 692 209
Sairastaminen	020 692 204
Työttömyysajan tuet	020 692 210
Vammaistuet	020 692 211

441 032
 Ympäristömerkitty painotuote

*Toimimme yhteistyössä kumppaneittemme
kanssa asiakkaan parhaaksi.*

Elämässä mukana – muutoksissa tukena

